Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 192 (8682). ● 7 октябрь, 1985 йил ● ДУШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

Бугун — СССР Конституцияси куни

М. С. ГОРБАЧЕВ ФРАНЦИЯДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси М. С. Горбачев 5 октябрь куни Париждан Москвага қайтиб келди. У Франция Республикасининг президенти Ф. Миттераннинг таклифига биноан расмий визит билан Францияда бўлган эди.

Внуково аэродромида М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов, К. В. Русаков, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Франциянинг СССРдаги муваққат ишлар вакили П. Фиески бор эди.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ФРАНЦИЯГА РАСМИЙ ВИЗИТИ

В. И. ЛЕНИН КВАРТИРА-МУЗЕЙИНИ БОРИБ КЎРИШДИ

В. И. Ленин Музейида.

ПАРИЖ, 4 октябрь. (ТАСС). Франция меҳнаткашлари В. И. Ленининг ўз мамлакатларида бўлганлиги тўғрисидаги хотирани авайлаб сақлайдилар. Кўплаб парижликлар Мари-Роз кўчасини биладилар. 4-уй пештоқида В. И. Ленин барельефи ўрнатилган ва қуйидаги сўзлар ёзиб қўйилган:

«Бу уйда 1909 йилнинг 6 июлидан 1912 йилнинг 12 июнигача В. И. Ленин яшаган».

Франция Компартияси КПСС Марказий Комитети қузуридаги марксизм-ленинизм институти билан ҳамкорликда бу ерда учинчи қаватдаги квартирада музей ташкил этди. Музей 1955 йилнинг апрелида очилди. Франция коммунистлари бу ерга келувчиларнинг жаҳон пролетариати улуғ йўлбошчиси ҳаёти ва фаолияти тўғрисида тўла тасаввурга эга бўлишлари учун барча ишларни қилдилар.

Бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев В. И. Ленин квартира-музейини бориб кўрди. Бу ерга йиғилган француз коммунистлари, меҳнаткашлар уни самимий табриклидилар. Юзлаб кишилар: «Яшасин Совет Иттифоқи!», «Яшасин ФКП ва КПСС!» деган сўзларни бир овоздан такрорладилар.

М. С. Горбачевни ФКП Бош секретари Ж. Марше, партия Сиёсий бюросининг аъзолари К. Бийар, П. Блотэн, М. Венсан, Ж.-К. Гэссо, Ф. Лазар, П. Лоран, Ж. Моро, Г. Плиссонье, Ф. Эрзог кутиб олдилар.

ФКП аъзоси, квартира-музей мутасаддиси ўртоқ Ж. Лоринге музейнинг тарихи, унинг экспонатлари тўғрисида М. С. Горбачевга гапириб берди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари 1909—1912 йилларда рус революционерларининг чинакам штаби бўлган Ленин квартирасини зўр қизиқиш билан кўздан кечирди. У В. И. Ленининг Париждаги фаолияти тўғрисида, КПСС билан Франция Компартиясининг тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар, фотосуратлар, гравюралар билан танишиб чиқди.

М. С. Горбачев билан Ж. Марше ўртоқлар В. И. Ленининг кабинет-хонасидан балконга чиқадилар. Париж меҳнаткашларининг вакиллари уларни қизғин қарсаклар билан кутиб оладилар.

Ж. Марше йиғилганларга мурожаат қилиб, бундай деди:

Сизнинг бугун бу ерга келишингиз Франция билан СССР ўртасидаги ҳамкорликка яхши муносабатда эканлигингиздан далолат беради. Мен аминманки, сизларнинг кўпчилигингиз учун бу ФКП билан КПССни бирлаштириб турган бирдамлик рамзидир. Мен сизнинг номингиздан, бу ерда ҳозир бўлган барча кишилар номидан М. С. Горбачевни табриклайман ва «Хуш келибсиз!» дейман.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари микрофон олдига келади. У шундай деди:

Қадрли дўстлар! Бу ерга келганлигингиз учун сизларга самимий миннатдорчилик билдираман. Мен буни совет халқига нисбатан, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига нисбатан бўлган туйғуларнинг ифодаси деб, халқларимиз ва партияларимиз ўртасидаги қардошларча муносабатларнинг ифодаси, деб қабул қиламан.

Биз Францияга қилган визитимизни ғоят муҳим воқеа деб ҳисоблаймиз. Жаҳонда қийин масалалар ва проблемалар кўплаб тўпланиб қолган, кўпгина халқларнинг куч-ғайрат сарфлаши талаб қилинаётган ҳозирги пайтда биз, табиийки, Франция, француз халқи сингари ишончли шерикка умид боғлаймиз. Мен сизлар орқали француз халқини табриклайман. Совет халқининг қизғин саломини қабул қилгайсиз.

М. С. Горбачев ва Ж. Маршенинг нутқлари қизғин, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

М. С. Горбачев рассом П. Белоусовнинг В. И. Ленининнинг Франциядаги ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи график асарларини, мактубларни, «Социал-демократ» ва «Пролетарий» газеталарининг Ленин мақолалари босилган 1909—1911 йиллардаги айрим сонларини, В. И. Ленининг чет тилларда нашр этилган китоблар тўпламини музейга туҳфа қилиб топширди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари меҳмонлар китобига қуйидаги сатрларни ёзиб қолдирди: «Мари-Роз кўчасидаги музейни келиб кўриш биз учун қадрдон бўлган инсон — Владимир Ильич Ленин тўғрисидаги хотирани авайлаб сақлаётган французларга миннатдорчилик туйғулари билан қалбларимизни тўлдиради. Биз ҳамма нарсани Лениндан ўргандик, ўрганяпмиз ва ўрганаверамиз».

М. С. Горбачев ва Ф. Миттераннинг матбуот конференцияси.

М. С. ГОРБАЧЕВ ВА Ф. МИТТЕРАННИНГ БИРГАЛИКДАГИ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ПАРИЖ, 4 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ва Франция Президенти Ф. Миттеран, бугун Елисей саройида музокаралар тугагандан сўнг биргаликда матбуот конференцияси ўтказдилар.

Ф. Миттеран матбуот конференциясини очиш чоғида «М. С. Горбачев баён қилиб берган масалаларнинг бутун комплексини зўр қизиқиш билан эътиборга олганлиги»ни, совет раҳбари билан музокаралардан ҳар икки томон «бир-бирларининг фикри билан танишиш йўлида олға силжиди, шу тариқа ҳозирги дунё олдида турган мураккаб проблемаларни ҳал этишда тараққиётга кўмаклашиш имкониятига эга бўлди, деган фикрга келганлиги»ни уқтириб ўтди. У давлатлар ўз сиёсатида «сўнгги йилларда ҳаддан ташқари тез-тез жиддийлашиб турган халқаро муносабатларда кескинликни юмшатишни кўзда тутишлари» зарурлигини айтди.

Франция давлатининг бошлиғи француз—совет музокаралари чоғида гап энг аввало ва асосан қуролсизланиш, кучлар мувозанати тўғрисида, бинобарин, тинчлик тўғрисида ва тинчликни сақлаб қолиш шарт-шароитлари тўғрисида, уруш хатаридан қандай қилиб қутулиш ҳақида борганлигини таъкидлаб, шу муносабат билан барча стратегик қуролларни 50 процент қисқартириш хусусидаги янги совет таклифига алоҳида тўхталиб ўтди.

«Бу таклифни бевосита манфаатдор бўлган мамлакатлар — АҚШ билан СССР тагин ҳам конкретроқ муҳокама қилишлари керак, — деди Президент. — Бунинг учун уларда ҳамма имкониятлар: экспертлар, тегишли маълумотлар мавжуд. Улар таққослаш мумкин бўлган масалаларни таққослашлари, баҳсли нарсалар тўғрисида баҳс юритишлари мумкин. Бошқача қилиб айтганда, музокаларда олға силжиш учун СССР билан АҚШ ихтиёрида барча имкониятлар бор. Мен КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг келгуси ойда АҚШ президенти билан бўладиган учрашуви ҳам ана шу мақсадга кўмаклашади, деб умид қиламан. Уларнинг Женевадаги музокаралари муваффақиятидан ҳамма, шу жумладан, бу музокараларда иштирок этмаётганлар ҳам манфаатдордир, чунки тинчлик бизнинг умумий ишимиздир».

Франсуа Миттеран қуролланиш пойгаси қосмосга чиқарилмаган тақдирдагина қурол-яроғларни анча камайтиришга муваффақ бўлиш мумкинлигини таъкидлади.

«Франция ҳамиша ўз иттифоқчилари билан ихтилофлар келиб чиқишига йўл қўймасликка интилиб келди, америкалик дўстлар ҳам шу иттифоқчилар қаторига кирадиқ, деб давом этди Президент. — Яқиндагина ҳаммага яхши маълум бўлган вазиятда Франция космик қуролларни яратишда ҳеч қандай шаклда иштирок этмаслигини айтишга мажбур бўлган эди. Бу қурол мавжуд қуроллардан фарқ қилади. Ядровий қуролларни қосмосга олиб чиқиш ракетага қарши мудофаа системалари тўғрисидаги 1972 йилги аҳдномаларнинг барбод бўлишини билдиришга қолмай, қуролланиш пойгасининг янги даврасини бошлашни, қуролланишнинг бошқа формаларига ўтишни ҳам билдиради, мен бу қуроллларнинг характерини ҳозирги пайтда аниқлаб беришга қодир эмасман.

Америка раҳбарларининг бу ҳақда менга айтган гаплари ёдимда, албатта. Улар буни мудофаа қуроли деб ҳисоблайдилар, аммо мен бу ҳақда мунозара қилмоқчи эмасман. Франция стратегик мудофаа ташаббуси программасида қатнашмаслигини, қосмос уни ҳам қизиқтиришини, лекин қосмосни ўзлаштириш ва ҳозирги инсоннят ундан фойдаланишининг бошқа усуллари ҳам мавжуд деб ўйлашини маълум қилди».

Президент Франция ўзининг ядро қуроллари ҳисобга олинишидан муттасил бош тортиб келганлигини эслатиб, Франциянинг ядровий қуллари унинг иштирокисиз муҳокама қилиниши мумкин эмаслигини таъкидлади.

Бизнингча, деб давом этди у, қуролсизланиш проблемаси бир вақтнинг ўзида ҳар томонлама: фақат ўртача олислик ядро қуролларига эмас, стратегик қуроллар ҳам, шунингдек, оддий ноядровий воситалар ҳам, энг муҳими эса, химиявий қуроллар ва ракеталарга қарши воситалар муҳокама қилиниши лозим. Франция ўзаро фикрлашувдан, хусусан Совет Иттифоқи билан ўзаро фикрлашувдан воз кечаётгани йўқ, қарор топган ёки қайта бошланаётган мулоқот бунинг яхши усулидир, лекин музокаралар бўлиши мумкин деган фикр ҳаёлимга келмаган эди.

«Мамлакатларимиз аҳволи бир хил эмас. Биз турли хилдаги жамиятга мансубмиз. Биз бошқа-бошқа иттифоқларга аъзомиз. Бир-биримизни ажратиб турган масофани яқинлаштириш учун ҳамжиҳатлик кўрсатиш ва ҳамкорликни кенгайтиришнинг барча имкониятларига кўмаклашиш лозим. Биз айнан шундай қилдик ва шундай қилаверамиз, чунки, Бош секретарь бизни келгуси йилда Москвага ташриф буюришга лутфан таклиф этди ва мен бу таклифни қабул қилдим».

Бошқа мавзулар ҳам тилга олиб ўтилди, албатта, деб давом этди сўнгра Президент, хусусан Стокгольм конференцияси келгуси йилнинг ўрталарига қадар унда иштирок этаётган 35 мамлакатнинг бир фикрга келиши билан тугалланиши зарурлиги ҳақидаги истагимиз, Хельсинки кенгаши якунловчи актининг барча бандлари ҳозиргидан кўра ҳам кўпроқ даражада ҳаётга жорий этилиши зарурлиги ҳақидаги истакларимиз ҳам тилга олиб ўтилди.

Биз регионал можаролар деб аташ мумкин бўлган бошқа ғоят муҳим жиҳатларни ҳам тилга олиб ўтдик, деб таъкидлади Ф. Миттеран.

«Икки томонлама муносабатлар соҳасида бизнинг суҳбатларимизда савдо, савдо балансининг мувозанати, космосни тинч ўзлаштириш деб аташ мумкин бўлган соҳада бир қанча лойиҳалар, технология соҳасидаги ғоят катта муваффақиятларга оид бўлди. Хусусан, ядро синтези деб аталаётган соҳа тўғрисида гаплашиб олдик. Бу соҳада ҳар икки мамлакатимиз ғоят илғор технологияга эгадир. Қисқача қилиб айтганда, биринчи ёки иккинчи томон қандайдир ютуқларга, бойлик ва муваффақиятга эга бўлган, ана шу ютуқлардан ўзаро фойда олиш мумкин бўлган ҳамма соҳалар тўғрисида фикрлашиб олдик».

Пировардида Ф. Миттеран бундай деди: мен айтган ҳозирги фикрларимнинг ҳаммаси дунёнинг энг муҳим проблемаларини жиддий муҳокама қилганлигимиз учун, шунингдек, Бош секретарь бошқа ҳамма ишлардан ташқари бу муҳокамани тағин ҳам самимийроқ ҳамкорлик қилиш мумкинлигини олдиндан кўра билишга имкон берадиган тарзда олиб борганлиги учун ўзига хос миннатдорчилик сифатида қабул қилинишини истар эдим. Бу эса ҳар икки мамлакатимизнинг бутун даврлар давомидаги ва айниқса иккинчи жаҳон урушидан кейинги тарихий анъаналарига тўла мос бўлиб тушар эди. Иккинчи жаҳон урушида Совет Иттифоқи, шунингдек, биз ҳам оғир талафотлар берганмиз. Берилган қурбонлар учун Совет Иттифоқи халқларига яна бир бор миннатдорчилик билдирамиз, Франциянинг озод қилиниши ана шу қурбонларнинг қаҳрамонона натижаларидан бири бўлди.

Сўнгра **М. С. Горбачев** баёнот берди. У бундай деди:

Президент жаноблари,

Мен Сиздан эстафетани қабул қилиб олаяпман. Биз Францияга нега ва нима учун келганимизни яна бир бор айтиб ўтмоқчиман. Биз Совет Иттифоқида шунга асосланиб иш тутяпмизки, ҳозир дунёдаги вазият, аввало, халқаро миқёсда катта салмоққа эга бўлган мамлакатлардан масъулиятли қарорлар ва масъулиятли ҳаракатлар талаб қилаётган ривожланиш босқичида турибди. Бунда мен Совет Иттифоқини ҳам, АҚШни ҳам, Францияни ҳам, Англияни ҳам, бошқа мамлакатларни ҳам назарда тутаман. Агар ҳаммамиз биргаликда киришсак, ҳозирги дунёнинг реалликларига асосланиб яхшироқ, ҳавф-хатарсизроқ дунёни барпо эта оламиз, тараққиётни таъминлай оламиз, халқаро вазиятни соғломлаштиришга эриша оламиз.

Ўз сиёсий системаларимиз, идеологияларимиз, дунёқарашларимиз нақадар хилма-хил бўлмасин, биз ҳаммамиз ишонч, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик билан характерланадиган тинчликка эришиш йўлини қидириш зарурати қаршисида турибмиз. Биз — мулоқот тарафдоримиз. Ҳар ҳолда совет раҳбарлари мана шуларнинг ҳаммаси — соғлом ақл-идрокнинг табиий талаби, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи учун Франция мана шу масалаларни биргаликда муҳокама қиладиган муҳим шерикдир. Биринчидан, бу соҳада анъаналаримиз бор. Мана шу анъаналар ҳозирги муносабатларимизга далда бериб турибди. Бу анъаналар келгусидаги муносабатларимизга ҳам далда бераверади, деб ўйлайман. Мен анъаналар ҳақида гапирганимда сиёсий характердаги, давлат раҳбарлари даражасидаги алоқаларнигина назарда тутаётганим йўқ. Аввало, халқларимизни ўн йиллар, юз

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

ПАРИЖ, 4 октябрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси М. С. Горбачев ўзининг Францияга қилган расмий визити муносабати билан зиёфат берди.

Зиёфатда: Франция томонидан — Республика Президенти Ф. Миттеран, Бош министр Л. Фабиус, Миллат мажлисининг раиси Л. Мермаз, сенат раиси А. Поэр, ҳукумат аъзолари, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, савдо-саноат, фан ва маданият доираларининг вакиллари; Совет томонидан — визитда қатнашаётган расмий кишилар, СССРнинг Франциядаги элчиси Ю. М. Воронцов, Франциядаги совет муассасаларининг ходимлари бор эдилар.

Зиёфатда М. С. Горбачев ва Ф. Миттеран нутқ сўзладилар. Уларнинг нутқлари эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

М. С. ГОРБАЧЕВ Ж. Марше билан учрашди

ПАРИЖ, 5 октябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Франция Коммунистик партиясининг Бош секретари Ж. Марше билан учрашди.

Қардошларча дўстлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида М. С. Горбачев олий даражадаги Франция — Совет музокараларининг якунлари тўғрисида сўзлаб берди. Ж. Марше француз коммунистлари КПСС ва ФКПнинг қўшма баёнотида Франция — Совет муносабатларини ривожлантириш ҳамда чуқурлаштириш, бу борадаги барча мавжуд резервлардан фойдаланиш француз халқининг ҳаётий манфаатларига мос келажаги тўғрисида изҳор қилган астойдил ишончни яна бир бор таъкидлади.

Иккала томоннинг фикрича, муҳолифликни камайтириш, қуролланиш пойгасини чеклаш ва кескинликни юмшатишга қайтиш йўлида олға томон қўйиладиган ҳар қандай қадамлар ишчилар синфи, бутун демократик ва тинчликсевар жамоатчилик томонидан ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга муносибдир.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари А. М. Александров, В. В. Загладин, Л. М. Замятин, ФКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. Гремец иштирок этдилар

АВТОЗАВОД БИЛАН ТАНИШУВ

ПАРИЖ, 4 октябрь. (ТАСС). Бугун куннинг иккинчи ярмида М. С. Горбачев Париж яқинидаги Пуасси шаҳрида «Пежо» автомобиль компанияси заводига борди. Шу фирма автомашиналарининг маркалари Францияда ҳам, шунингдек, ундан ташқарида ҳам машҳурдир.

М. С. Горбачев автомобиль кузовлари йиғиладиган цехда бўлди. Фирма ва завод раҳбарлари унга корхонанинг реконструкция қилинганлиги тўғрисида сўзлаб бердилар. Натижада аввалги ишлаб чиқариш майдонларида юқори унумли замонавий техникани жойлаштиришга муваффақ бўлинди. М. С. Горбачев роботлар билан жиҳозланган тез ўзгарувчан технология линияларининг иши билан қизиқди. Бу ерда ҳар куни уч хил моделдаги мингта «Пежо» енгил автомобиллари ишлаб чиқарилмоқда.

«Пежо — Ситроен» автомобиль группасининг президенти Ж. Кальве совет корхоналари ва ташкилотлари билан амалий алоқаларни ривожлантиришни ёқлаб гапирди.

Заводни кўздан кечириш чоғида Франция саноатни қайта қуриш ва ташқи савдо министри Э. Крессон М. С. Горбачевга ҳамроҳлик қилди.

М. С. Горбачев Москвага жўнаб кетди

ПАРИЖ, 5 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси М. С. Горбачевнинг Францияга қилган расмий визити ниҳоясига етди. Бугун у Париждан Москвага жўнаб кетди.

Визитда иштирок этган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари Н. Д. Комаров, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик Е. П. Велихов у билан бирга жўнаб кетдилар.

СССР билан Франциянинг давлат байроқлари кўтарилган Орли аэропортида М. С. Горбачевни Франция Бош министри Л. Фабиус, ҳукумат аъзолари, Франциянинг СССРдаги элчиси Ж.-Б. Рэмон, шунингдек СССРнинг Франциядаги элчиси Ю. М. Воронцов кузатиб қолдилар.

М. С. Горбачевга олий ҳарбий иззат-икром кўрсатилди. Учиш майдонида Франция қуролли кучлари уч турдан иборат фахрий қоровул саф тортиб турди. Қоровул бошлиғи Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмонга рапорт берди. Совет Иттифоқи ва Франция Республикасининг Давлат гимнлари ижро этилди.

М. С. Горбачев билан Л. Фабиус фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар. М. С. Горбачев Франция ҳукуматининг аъзолари, дипломатлар билан, Франциядаги совет муассасаларининг ходимлари, бошқа расмий кишилар билан самимий хайрлашди.

Л. Фабиус М. С. Горбачевни самолёт зинапояси олдигача кузатиб, унга оқ йўл тилаб қолди.

М. С. ГОРБАЧЕВ ВА Ф. МИТТЕРАННИНГ БИРГАЛИКДАГИ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

(Бошы биринчи бетда).

йилларидан бери бирлаштирнб келаётган жамики анъаналарни назарда тутяпман. Бу — Россия билан Францияга, Совет Иттифоқи билан Францияга инсонят тарихининг энг қийин даврларида учрашиш, энг ўткир, ҳаётий муҳим проблемаларни муҳокама қилиш, мана шундай проблемаларни ҳал этиш йўлларини қидириш билан шуғулланиш имконини доимо бериб келган яхши асосдир. Биз айни мана шу фикрга асосланиб, Президент Ф. Миттераннинг Францияга келиш тўғрисидаги таклифини қабул этдик. Меҳмондўстлик учун сизларга яна бир бор астойдил ташаккур айтмоқчиман.

Сиз айтган гапларга шуни қўшимча қилмоқчиманки, бизнинг мамлакатларимиз визитдан аввал ҳам, визит давомида ҳам, — бу визит эса тугай деб қолди, — ўз ижтимоий-сиёсий системасида бўлиб келди ва шу системада қолмоқда, уларнинг ҳар бири ўз идеологиясига эътиқод қилмоқда, кеча қайси ҳарбий-сиёсий иттифоқларга мансуб бўлган бўлса, ҳозир ҳам уларга мансубдир, эртага ҳам уларга мансуб бўлаверади. Мен ҳам, Президент жаноблари ҳам музокаралар чоғида бир-биримизни бошқа эътиқодга ўтказиш вазифасини асло ўз олдимизга қўйганимиз йўқ. Аммо биз турли системаларга, ҳарбий-сиёсий ташкилотларга мансублигимиз Совет Иттифоқи билан Франция, Бош секретарь билан Президент ўтказаётган мулоқотнинг аҳамиятини камайтирадими, ахир?

Эҳтимолки, бунинг биронбир маънода ўз афзалликлари ҳам бордир, деб ўйлайман. Шу кунларда бўлиб ўтган суҳбатлар ва учрашувларни Президент жаноблари сизларга таърифлаб айтган гаплар ҳам шу хулосани тасдиқлайди — Франциянинг бошқа сиёсий арбоблари билан ўтказилган суҳбатлар ҳақида гапирмаганда ҳам, биз Президент билан уч марта яккама-якка учрашдик. Менинг бу гапим Президентнинг фикри билан бир жойдан чиққанлиги жуда муҳимдир. Совет Иттифоқи ва Франция раҳбарлари ҳар бири ўз реал вазиятида туриб мавжуд тафовутлардан устун бўла олдилар ва дунёда содир бўлаётган жараёнларни таҳлил этишга, ўз мулоҳазаларини таққослашга, дунёдаги воқеалар ва халқаро вазият яхшилик сари ўзгариши учун Совет Иттифоқи билан Франция қандай ҳисса қўша олиши хусусида фикрлашиб олишга муваффақ бўлдилар. Бу эса Совет раҳбарлари ҳам, Франция раҳбарлари ҳам тинчлик тақдири учун зўр масъулиятни сезаётганларидан далолат беради, деб ўйлайман. Бу эса мулоқот ўтказиш ва дунёдаги вазиятни соғломлаштириш йўлида биргаликда ёки баб-баравар ҳаракат қилиш йўлларини белгилаб олиш учун жуда муҳим, деб ўйлайман.

Умуман, биз шу кунларда Президент Ф. Миттеран билан, Франциянинг бошқа давлат ва сиёсат арбоблари билан бўлиб ўтган суҳбатларни юксак баҳолаймиз. Бу — мазмундор суҳбатлар бўлди, улар амалий руҳда ўтди. Моҳият эътибори билан бу суҳбатлар ошкора шаклда, ўзаро ҳурмат ва хайрихоҳлик руҳида ўтди.

Президент бўлиб ўтган суҳбатларнинг мавзуларига тўхталиб ўтди. Ҳозирги хатарли халқаро вазиятнинг энг қалтис муаммолари суҳбатларимизнинг марказида бўлди. Икки ўртада бир қанча конкрет масалалар хусусида тафовутлар борлиги мутлақо тушунарли. Бироқ вазиятни соғломлаштириш ва халқларнинг боши узра тахлика солиб турган хавф-хатарни йўқотиш учун, воқеаларни муҳолифликдан кескинликни юмшатиш сари буриб юборишга кўмаклашиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш зарурлиги бир хил тушунилаётганлиги ҳам аниқланди. Мен учрашувларимиздан Президент ҳам шу нуқтаи назарга амал қилаётганига ишонч ҳосил этдим.

Музокараларимизда «кескинликни юмшатиш» сўзи ўтмишни эслаша берилиб кетганимиз учунгина тилга олинмаганини Президент жаноблари айтиб ўтди. Таъбир жоиз бўлса, буни кескинликни юмшатиш жараёнидан олинган муайян сабоқ дейиш мумкин. Бу жараён нега бир оз бўшашиб, унга путур етиб қолганлигининг сабабларини ҳозир батафсил суриштириб ўтирмаймиз. Агар катта мезонларга қараб фикр юритадиган бўлсак, агар тинчликни сақлаб қолиш проблемаларига зўр масъулият билан қарайдиган бўлсак, кескинликни юмшатишга қайтиш ғоят зарурлигини ҳаммамиз ҳам ҳис этиб турибмиз. Шу муносабат билан бу ерда ҳам, суҳбатларимиз чоғида ҳам кескинликни юмшатиш ҳақида, унга қайтиш бемалол мумкинлиги тўғрисида гапириб ўтилди.

Мислсиз қуролланиш пойгасига қандай қилиб чек қўйиш масалалари суҳбатларимизда асосий мавзу бўлди. Биз Парижда турган пайтимизда Америка Қўшма Штатларининг раҳбарлари олдига қўйган ва Женевадаги музокараларда кўриб чиқилган таклифларимизни Франция Президентига, парламентига, жамоатчилигига, халқига маълум қилдик. Бу масалалар Франция ва Совет Иттифоқи раҳбарларингина қизиқтириб қолмай, барча халқларни, соғлом фикрли барча сиёсий раҳбарларни, қуролланиш пойгаси, муҳолифлик ва душманлик жазавасига берилмаган ҳамма кишиларни қизиқтирмоқда.

Ҳозир янги таклифларимизни такрорлаб ўтирмайман. Улар сизларга маълум. Фақат шуни айтиб ўтмоқчиманки, икки ўртада жуда асосли равишда ўтказилган фикрлашувдан кейин Франция раҳбарлари, шахсан Президент таклифларимизнинг муҳимлигини, уларнинг амалий потенциалини тушунганликларини изҳор этдилар. Биз шу таклифларни илгари суриш орқали кейинги ойлар мобайнида совет раҳбарлари айтиб келган гапларни рўёбга чиқардик. Космосга зарбдор космик қуроллар чиқарилмаган шароитда Совет Иттифоқи ядро қуролини тўбдан қисқартиришга тайёр. Проблеманинг моҳияти мана шундан иборат. Масаланинг шу тарзда қўйилиши Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрлари ўртасидаги январь аҳдномасига мос бўлиб тушади.

Женевадаги музокарадошларимиз бир неча ҳафта ва бир неча ой муқаддам, қани ўша туб таклифларингиз, деб айтишган эди. Шу масалалар хусусидаги хабарлар бизга келиб турган эди. Энди биз ўша кимсаларнинг ўзидан, нега ўз таклифларингиз билан шунчалик қистовга олаяпсизлар, деган гапни эшитаяпмиз.

Бу нарса менга Хўжа Насриддиннинг бир саргузаштини эслатади. Айтишларича, у Бухорода эшак миниб бораётганида, қари эшакка ёш йигит миниб олганини ҳали кўз ҳам кўрмаган, қулоқ ҳам эшитмаган эди-ку, дейишибди. Шунда Насриддин эшакдан тушиб уни орқалаб шаҳардан ўтаётганида, бунга қаранг, одам эшакни орқалаб олармишми, дейишибди.

Биз конкрет қадамлар қўйидган вақт келди, деб ҳисоблаймиз. Нега? Чунки, энди биз, ҳа, яхшироқ дунё тарафдоримиз; ҳа, халқаро вазиятни нормаллаштириш йўлидан борамиз, деб айтишнинг ўзи камлик қиладиган чизиққа яқинлашиб қолдик. Агар бу гаплар конкрет ишлар билан мустаҳкамланмаса, биз уни сиёсий сафсатабозлик, халқларни алдаш, деб айтамиз.

Совет Иттифоқи илгари ўз ихтиёри билан кўрган чораларга қўшимча равишда биз Женева музокараларига амалий тус бахш этиш учун янги қатъий таклифларни ўртага қўйдик. Агар қуролланиш пойгаси ҳозир тўхтатилмаса дунёнинг келажаги нима бўлишини эҳтимолки биз бошқалардан кўра яхшироқ биламиз, ҳар ҳолда америкаликлардан ёмон билмаймиз. Мана шуни билиш эса бизнинг масъулиятимизни кучайтиради.

Вазият шу қадар кескин бўлиб турган бир пайтда, қуролланиш пойгасининг космос билан боғланган янги босқичи бошланиб кетса, унда биз музокаралар олиб бора оламизми, йўқми, буни билмайман. Музокараларга қандай ёндашмоқ керак, буни ҳамма тушуниб олиши лозим. Дарвоқе, матбуот ҳам ҳозирги халқаро ишлардаги даврнинг жиддийлигини тушуниш даражасига кўтарилиши керак. Сиз, журналистлар редакторларга ва нашрларингизни пул билан таъминлаб турган кишиларгагина хизмат қилиб қолмайсизлар, сизлар, аввало, халқларга хизмат қилишингиз лозим. Бир жойда тўхтаб, ниҳоят, мияни ишга солиб, қаерда турганимизни бир ўйлаб олиб, шундан кейин ҳаракат қилиш, конкрет қадамлар қўйиш умумий талаб бўлиб қолди. Биз Совет Иттифоқида ҳозирги талабни шундай тушуняпмиз, уни шундай ҳис қиляпмиз. Бу — содда формула, содда фикр бўлса ҳам, аммо биз унда ўз халқининг тақдири учун, бошқа халқларнинг тақдири учун масъулият туйғуси бор, деб ҳисоблаймиз. Бунда таклиф, амалий изланиш бор. Биз шундай қилишга тайёрмиз.

СССР ташқи ишлар министрининг АҚШ Президенти Рейган ва давлат секретари Шульц билан ўтказган учрашувлари якунларидан менга маълум бўлган гаплар муайян даражада умид уйғотади. Энди биз одатдагидек: «Йўқ, бу пропаганда», деган сийқа жавобни эшитмадик.

Менинг назаримда, Америка Қўшма Штатларининг афкор оммасида, сиёсий доираларида ва конгрессида сергак, реалистик фикрлар етилмоқда. Қўшма Штатлар номидан гапиришим қийинлиги табиий. Аммо биз музокараларнинг янги давраси бошланган ва бизнинг таклифларимиз столга қўйилган Женевада ҳам, Президент Рейган билан бўлажак учрашувда ҳам АҚШ бу проблемага жиддий масъулият билан ёндашади, деб умид қиламиз. Шу маънода мен Миттеран жанобларининг Совет Иттифоқи билан АҚШга бевосита тааллуқли проблемалар борлиги ва музокаралар жараёнини қотиб қолган нуқтадан нормаллашув тарафга силжитиб юбориш кераклиги хусусидаги фикрига қўшиламан.

Совет Иттифоқида дунёдаги вазиятни ўзгартиришга жиддий аҳд қилинган.

Биз Париждаги музокараларда ўртача олислик ракеталари проблемаси устида ҳам гаплашиб олдик. Бу масалани ҳам биз мужмаллик ҳолатидан чиқариб олишни истаймиз. Америка томони ҳам бу масалани Женевада муҳокама қилмоқда. Ғарбий Европада «Першинглар» ва қанотли ракеталар жойлаштирилаётганлиги фактдир.

Биз ўз позициямизни ривожлантириб ўртача олислик ракеталари тўғрисида янги таклифлар киритдик. Шу тариқа янги вазият вужудга келтирилмоқда, деб ҳисоблаймиз. Мен Миттеран жанобларига шу гапни айтдим. Биз Француз ядро кучларини умуман «Совет-Америка ведомости»га киритганимиз йўқ ва киритмоқчи ҳам эмасмиз.

Энди биз бу проблемани Франция билан, шунингдек, Англия билан ҳам муҳокама қилиш лозимлигини айтяпмиз. Франция билан фикрлаша бошлаш учун имконият очилмоқда. Эҳтимолки, бу фикрлашув кейинчалик биронбир босқичда музокараларга айланар.

Биз Франция олдига унинг ядро потенциалини қисқартириш, унинг ҳарбий программаларини амалга оширишни тўхтатиш масаласини қўйётганимиз йўқ. Бу — Франциянинг иши. Бизнинг тушунишимизча, у бу масалага ўз позициялари нуқтаи назаридан, дунёда содир бўлаётган ҳамма жараёнларни эътиборга олиб ёндашади. Аммо биз, келинглар, суҳбатлашишни бошлайлик, бу проблемани бир-бири билан ўзаро боғлиқ ҳолда ўргана бошлайлик, деб айтяпмиз. Эҳтимол, тегишли ядро воситалари учун бирон-бир мақбулроқ эквиваленти топилиб қолар. Ҳар ҳолда бу — биринчи қадам. Биз Ф. Миттеран билан бу хусусда обдон фикрлашиб олдик. Менинг тушунишимча, Президент жаноблари бу проблема хусусидаги фикрлашувларни давом эттиришдан бўйин товламайди. Биз ҳам шунинг тарафдоримиз.

Биз Лондондаги элчимиз орқали М. Тэтчер хонимга ҳам шундай таклиф билан мурожаат этдик.

Биз яқиндагина ўз ихтиёримиз билан қўйган қадамимизнинг моҳияти ва аҳамиятини ҳам тушунтириб бердик. Шу қадам натижасида Европа зонасидаги СС—20 ракеталарининг миқдори ҳозир ўтган йилнинг июнигача бўлган миқдордан ошмаган. Қўшимча равишда ўрнатилган СС—20 ракеталари ҳозирги вақтда жанговар навбатчиликдан чиқариб олинди, шу ракеталар жойлаштириладиган доимий иншоотлар эса яқин икки ой очида қисмларга ажратиб олиб кетилади. Текширмоқчи бўлган киши фотосуратга олиши ҳам мумкин. Гўё биз бу ракеталарни Осиёга олиб кетмоқчимиз, деган шамалар қилинмоқда. Аммо бу, инсофсизлик билан қилинаётган шамалардир. Модомики, Совет Иттифоқи бирон-бир гапни айтар экан, уни жиддий равишда қилади.

Бизнинг Осиёдаги ракеталаримиз миқдори АҚШнинг шу региондаги тегишли потенциалига тенгдир, ундан кўп ҳам, оз ҳам эмас. Агар АҚШ бу потенциални кўпайтирмаса, биз ҳам кўпайтирмаймиз. Агар вазият яхшилик сари ўзгарадиган бўлса, биз ҳам шунга яраша иш кўрамиз.

Президент билан биз Европа хавфсизлиги масалаларига кўп вақт бағишладик. Бу соҳада Франция билан биргаликда куч-ғайрат сарфлаш тажрибамиз бор. Шу тажриба ҳамкорликнинг салмоқли потенциалини орттириш имконини берганлиги маълум. Шу тажрибадан фойдаланиб, Хельсинки аҳдномаларига асосланувчи Европа жараёнини давом эттириш, унга янада кўпроқ мазмун бахш этиш мумкин.

Кеча мен парламентда сўзлаган нутқимда шу проблемаларнинг бутун комплекси хусусидаги позициямизни баён этиб бердим. Мен уни такрорламоқчи эмасман. Менимча, ишнинг моҳияти шундан иборатки, иккала томон — СССР билан Франция Умумевропа жараёнини ривожлантириш ва чуқурлаштириш ихлосмандлари бўлиб қолмоқдалар, бу ҳақда Президент жаноблари яна бир бор гапирди. Франция каби биз ҳам Хельсинки акти қоидаларининг ҳамма қисмларини бажариш тарафдоримиз, Европа қитъасидаги вазиятни соғломлаштириш бутун дунё учун жуда катта аҳамиятга эга бўлишига менинг ишончим комил. Европада ҳарбий сиёсий гуруҳлар бевосита бақамти бўлиб турибди. Бу қитъанинг халқлари ўз тарихидан муҳим сабоқлар чиқариб олганлар. Хельсинкидаги кенгашдан кейин ҳамкорлик ва хавфсизлик йўлидан олға бориш имконини берадиган ҳуқуқий асос ҳам бор.

Ўз вақтида СССР билан Франция Стокгольм конференциясининг ташаббускорларидан бўлган эдилар. Бу конференцияни аҳдномалар ишлаб чиқиш сари қатъийроқ буриб юбориш пайти келди, деб ҳисоблаймиз. Дарвоқе, бизнинг англашимизча, Франциянинг фикрига кўра ҳам, у ерда ўзаро мақбул қарорларга келиш йўлларини активроқ қидириш имконияти бор.

Биз Президент Миттеран билан суҳбатларда бир қанча регионал проблеманларни ва мавжуд кескинлик манбаларини кўриб чиқишга муносиб эътибор бердик. Шу проблемалардан баъзиларини баҳолашда ўртамизда ҳамжиҳатлик бор. Бошқаларини анализ қилишда ҳам, уларга ёндашишда ҳам тафовут мавжуд. Аммо шу кескинлик ўчоқларидаги ўтни ҳар бир мамлакатнинг мустақиллиги ва суверенитетини тўла ҳурмат қилиб, сиёсий воситалар билан ўчириш керак, деган бир фикрга келдик. Мана шу фикрлашув доирасида биз Африка жанубидаги, Яқин Шарқдаги, Марказий Америкадаги вазиятни ва бошқа проблемаларни кўриб чиқдик.

Биз Парижга икки томонлама совет-француз муносабатларига янги омил бахш этиш истаги билан келдик. Президентнинг позицияси ҳам бизнинг шу муддаомизга мос келишини тушундим. Шу масалаларни муҳокама қилиш натижалари СССР билан Франция ўртасидаги сиёсий мулоқотни активлаштириш, иқтисодий ҳамкорликни ва савдо-сотиқни кучайтиришга умид қилиш имконини беради.

Кейинги йилларда иқтисодий ва савдо алоқаларини ривожлантириш суръатлари жадаллашганини, бу алоқалар икки баравар ошганлигини биз ижобий баҳолаймиз. Аммо ҳозирги даража мамлакатларимизнинг имкониятлари миқёсларига мувофиқ эмас. Шу сабабли биз изланишларни активлаштириш, савдо-иқтисодий ҳамкорлик соҳасидаги муносабатларимизга кўпроқ ташаббускорлик бахш этиш тўғрисида келишиб олдик. Шу масалалар юзасидан ҳозиргина битим имзоланди.

Кўпгина конкрет, қизиқарли лойиҳалар, жумладан, бир неча йирик лойиҳалар ҳам пайдо бўлди. Биз ўз тоннимиздан буни табриклаймиз. Бу ҳам умумий вазиятни соғломлаштиришга кўмаклашади, деб ўйлаймиз.

Боя таъкидлаб ўтганимдек, биз сиёсий мулоқотни кучайтириш ҳақида шартлашиб олдик. СССР Олий Совети Президиуми номидан мен Президентни мамлакатимизга ташриф буюришга таклиф қилдим. Ў Совет Иттифоқида азиз меҳмон бўлади. Визитлар ўртасидаги танаффуслар қисқароқ бўлса, проблемалар ҳам, эҳтимол, камроқ бўлар. Биз шундай бир ғоя устида ҳам фикрлашиб олдик: «Токамак» деб аталган лойиҳа бор. Термоядрони синтез қиладиган мана шу лойиҳани ишлаб чиқишда Совет Иттифоқи, Франция, Қўшма Штатлар, Япония ва бошқа мамлакатлар қатнашган. Ҳозирги вазиятда шу лойиҳани биргаликдаги куч-ғайратлар билан амалга ошириб, тадқиқотларимизни аслида битмас-туганмас энергия манбаини ҳосил қилиш йўлига олиб чиқиш имкониятини берса бўлмасмикин, деган масала устида ўйлаб кўриш мароқли бўлур эди. Бу — жозибадор ғоя. Бу — тинч ғоя эканини эътиборга олиб, уни ўз вақтида амалга ошириш ўринли бўлур эди, акс ҳолда кимдир бошқа бир ғояни кўтариб чиқиши мумкин. Мутахассисларимизнинг менга айтишларича, бизнинг бу таклифимизни рўёбга чиқариш учун реал умидлар бор.

Умуман, бизнинг назаримизда, музокараларимизнинг якунлари ижобий бўлибгина қолмай, ҳатто менбу якунларни салмоқли, деган бўлур эдим. Музокараларнинг якунлари совет ва француз халқларининг манфаатларига, Европа ва халқаро хавфсизликнинг кенг манфаатларига хизмат қилади.

Сўзимнинг охирида, шу фурсатдан фойдаланиб, меҳмондўстлик учун, мамлакатимизга ва бутун совет халқига нисбатан изҳор этилган меҳр-муҳаббат ва ҳурмат туйғулари учун Президент Ф. Миттеранга, Франция ҳукуматига, сиёсат ва жамоат арбобларига, барча аёл ва эркак французларга, шу кунларда биз учрашган барча кишиларга миннатдорчилик изҳор этаман.

Матбуот конференциясининг охирида М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран мухбирларнинг кўпгина саволларига жавоб қайтардилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ЖАВОБЛАРИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ВАШИНҒТОН. (ТАСС). АҚШ конгрессининг «Конгрешнл рекорд» расмий вестнигида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Америкадаги «Тайм» журнали саволларига қайтарган жавоблари тўла тексти эълон қилинди.

«М. С. Горбачев «Тайм» журналининг Совет — Америка муносабатлари ва олий даражада ўтказиладиган учрашувлари проблемалари хусусидаги саволларига муҳим ва ёрқин жавоблар қайтарди», деб таъкидлади шу ҳужжатнинг «Конгрешнл рекорд» вестнигида эълон қилинишини таклиф этган демократ П. Саймон сенатда сўзлаган нутқида. Совет раҳбарининг жавоблари, деб уқтирди у, АҚШ «конгресси ва маъмуриятида синчиклаб ўрганилишга сазовордир», чунки у Совет Иттифоқининг ҳозирги замон асосий масалалари хусусидаги позициясини ифодалайди. Бундай савол-жавоблар «ҳар куни ўтказилавермайди», шу сабабли «Америка сиёсатини ишлаб чиқувчи кишилар уни ўрганишлари ва муҳокама қилишлари керак», — деди сенатор.

ГДР БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Тошкент жамоатчилиги Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 36 йиллигини тантанали нишонлади. Шу санага бағишлаб ўтказилган йиғилишда ишчилар, фан, маданият намояндалари, студентлар, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа жамияти активлари қатнашди.

Сўзга чиққан нотиқлар гитлерчилар фашизми устидан қозонилган ғалаба натижасида немислар диёрида социалистик давлат бунёдга келганлиги ҳақида гапирдилар. Бу ғалабага Совет Иттифоқи ҳал қилувчи ҳисса қўшди. ГДРнинг Совет Иттифоқи, хусусан Ўзбекистон билан ҳамкорлиги йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Дўст мамлакатга республикамиздан пахта толаси жўнатилмоқда, саноат маҳсулотини айирбошлаш тобора кўпаймоқда. Йиғилишда Ўзбекистон билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги дўстона алоқалар бундан буён ҳам муттасил кенгайиб боради, деб ишонч билдирилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Афғонистон Демократик Республикаси элатлари ва қабилаларининг обрўли намояндаларидан бир группаси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалида, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида, республика Фанлар академияси Шарқшунослик институтида бўлдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилиш районларини кўздан кечирдилар. Улар 4 октябрь куни Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг активлари билан учрашдилар.

Ташриф программасига мувофиқ, Фарғона водийсининг шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб сафар қилинади, ишчилар ҳамда колхозчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари билан танишилади.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида пахта териш ва давлатга топшириш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1985 йил 6 октябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети кўчма Қизил байроғи **Ғалаба районига** (район партия комитетининг секретари Толипов, район ижроия комитетининг раиси Мадаминов, район агросаноат бирлашмаси Советининг раиси Шерматов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Зокиров, район комсомол комитетининг секретари Анорбоев, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси Алиев ўртоқлар) берилди. Бу район давлатга пахта сотиш йиллик планини 65,27 процент, шу жумладан машина терими планини 91,98 процент бажарган. Октябрь ойининг биринчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 22,04 процент, машина терими планига нисбатан 31,42 процент ўсишни таъмин этган.

Байроқ Оққўрғон районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида** (директори Каримов, партия ташкилотининг секретари Султонов, касаба союз комитетининг раиси Холиқов, комсомол ташкилотининг секретари Иномов ўртоқлар) қолдирилди. Бу совхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 72,15 процент бажарган. Шу жумладан машина терими планини 85,85 процент адо этган. Октябрь ойининг биринчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 29,32 процент, машина терими планига нисбатан 35,63 процент ўсишни таъминлаган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозга** (раиси Ҳасанова, партия ташкилотининг секретари Саидмуротов, касаба союз комитетининг раиси Рўзиев, комсомол ташкилотининг секретари Саидаҳророва ўртоқлар) берилди. Бу колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини 80,00 процент, шу жумладан машина терими планини 99,92 процент бажарган ва октябрь ойининг биринчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 38,82 процент, машина терими планига нисбатан 51,05 процент ўсишни таъминлаган.

Байроқ Ғалаба районидаги Свердлов номли колхозидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Коммунистик районидаги Карл Маркс номли колхозга** (раиси Аитбоев, партия ташкилотининг секретари Қосимов, касаба союз комитетининг раиси Умаров, комсомол ташкилотининг секретари Холжонов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 67,75 процент, шу жумладан машина терими планини 92,70 процент бажарган ва октябрь ойининг биринчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 28,68 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 41,91 процент ўсишни таъминлаган.

Байроқ Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Ғалаба районига, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли, Коммунистик районидаги Карл Маркс номли колхозларга, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

«ҲОСИЛ—85»

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

● **Далаларда терим қизғин давом этмоқда. Деҳқонларимиз ҳар кун, ҳар соатдан унумли фойдаланиб, суръатни кучайтириш учун курашмоқдалар. Эл хирмонига топширилган «оқ олтин»имиз 218 минг 626 тоннадан ортиб кетди. Шунинг 161 минг 449 тоннаси машиналарда териб олинди.**

● 5 октябрда областимиз далаларида 2569 та машина ишлади.

● Ғалаба районининг механик-ҳайдовчилари ҳамон юқори унумдорликка эришмоқдалар. Бу районда ҳар бир машинада ўртача 4,5 тоннадан пахта терилди.

● Далаларда 409 та машина ишлади.

● Бекобод, Бўка, Пискент районларининг механик-ҳайдовчилари ҳам яхши кўрсаткичларга эришдилар.

УРУҒЛИК ПАХТА ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

● **ОБЛАСТИМИЗ деҳқонлари уруғлик пахта тайёрлаш планини бажардилар. Шу кунгача пландаги 20 минг 100 тонна ўрнига 30 минг тоннадан ортиқ уруғлик пахта йиғиштириб олинди. Оққўрғон, Чиноз, Ўрта Чирчиқ районларининг пахтакорлари бу борадаги топшириқларни ортиғи билан бажариб, муваффақиятга салмоқли ҳисса қўшдилар.**

ТАШАББУСКОР ПАХТАКОР РАПОРТИ

● ЧИНОЗ. Навоий номли колхознинг уста пахтакор Ўринбой Акромов бошлиқ бригадаси 11 иш кунида йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришга муваффақ бўлди. Давлатга шу кунгача жами 321 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳар гектаридан 34 центнердан ошириб хирмон кўтарилди. Механик-ҳайдовчи М. Мавлонов бригаданинг муваффақиятига катта ҳисса қўшди. У шу кунгача 103 тоннадан кўп пахта териб берди.

МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИ АЁЛЛАР МУСОБАҚАСИ

● КОММУНИСТИК. Свердлов номли колхозда йиғим-терим бошланиши олдидан механик-ҳайдовчи аёллардан иборат экипаж тузилган эди. Экипаж аъзолари Полина Ким, Зинаида Симченко, Анастасия Цой, Любовь Куроедова, Ольга Мирончева, Улбар Аҳманова, Надя Содиқова, Тамара Тонготарова, Ҳолида Шерова ўртоқлар энг аввало ўзларига биркитилган агрегатларнинг пухта ремонтдан чиқарилишини таъминладилар. Далаларни машина теримига тайёрлашда актив қатнашдилар. Зиммаларига конкрет мажбуриятлар олган ҳолда ишга киришдилар. Дастлабки кунданоқ ўзаро мусобақани кучайтириб, вақтдан унумли фойдаланиш учун курашиб, меҳнат қилган дала гвардиячилари кун сайин яхши натижаларни қўлга кирита бошладилар. Улар ҳар куни хирмонга 3—5 тоннадан пахта топширмоқдалар. Мавсумда кам деганда 100—120 тоннадан пахта теришга аҳд қилган аёллар экипажи аъзолари суръатни кун сайин кучайтирмоқдалар.

ҒОЛИБ БРИГАДАЛАР

● **ҒАЛАБА. Ленин номли колхознинг яна икки бригадаси йиллик пахта тайёрлаш планини бажарганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекди. Юрий Лим бошчилик қилаётган 7-бригада пахтакорлари 85,5 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил йиғиштириб олдилар. Қабул пунктларига 284 тонна пахта етказиб берилди. Бу ҳосилнинг 130 тоннасини механизатор Мамажон Холматов териб берди.**

Алек Лн бошчилик қилаётган 14-бригада деҳқонлари эса 67 гектар майдондан 220 тонна пахта йиғиштириб олдилар. Ҳосилдорлик гектар бошига ўртача 30 центнерни ташкил этди. Ҳар икки бригада коллективи ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектар ердан олинадиган пахтани 40 центнерга етказишга аҳд қилишди.

МАШИНАЛАР ШАРОФАТИ

● БЎКА. «Кремль» совхозининг 6-бўлимидан ўртоқ А. Тешаев бошлиқ бригада деҳқонлари терим суръатини кучайтира бориб, маррага барвақт етиб келдилар. Ҳозиргача ҳар гектаридан олинган ҳосил ўтган йилдагига қараганда анча мўл бўлди. Давлатга 315 тонна юқори сортли пахта сотилди. Бу — машинанинг шарофатидир. Чунки деҳқонлар ёз бўйи машина теримини кўзлаб иш олиб бордилар. Тайёргарлик ишлари маромида ва сифатли амалга оширилди. Шунинг учун ҳам етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналарда териб олинмоқда. Механик-ҳайдовчи Ж. Андемов мусобақада энг юқори кўрсаткичга эришди. У 115 тоннадан ортиқ пахта териб топширди.

КУНЛИК ЎСИШ ЭНГ ЮҚОРИ

● **ОҚҚЎРҒОН. «Партия XXII съезди» колхозида участкаларарo ва бригадаларарo мусобақа кенг йўлга қўйилган. Бу беллашувга ҳар беш кунда якун ясаб борилмоқда. Навбатдаги беш кунликда хўжаликнинг Турсунали Пўлатов бошчилик қилаётган 7-бригадаси деҳқонлари ғолиб чиқишди, бу коллектив аъзолари шу кунгача йиллик планнинг 87 процентга миқдорида пахта тайёрлаб қўйишган.**

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 6 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён машинада (планга нисбатан процент ҳисобида).

Чиноз	3,10	65,59	3,02	55,83
Ғалаба	3,37	65,27	4,75	91,98
Янгийўл	3,37	58,62	3,12	59,57
Оққўрғон	3,03	56,66	3,72	68,81
Бўка	3,01	53,23	3,54	62,30
Коммунистик	2,65	50,69	3,72	68,49
Ўрта Чирчиқ	3,40	50,28	3,56	58,60
Бекобод	3,23	42,59	3,18	32,93
Пискент	2,87	39,70	3,71	39,19
Область бўйича:	3,12	53,06	3,65	59,80

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида маълумот (мавсум бошидан бери, планга нисбатан процент ҳисобида) Хоразм — 63,92; Фарғона — 62,46; Бухоро — 58,12; Наманган — 55,36; Андижон — 50,38; Қорақалпоғистон АССР — 50,11; Навоий — 47,47; Сурхондарё — 46,34; Самарқанд — 40,29; Қашқадарё — 29,02; Жиззах — 26,97; Сирдарё — 25,81;

Республика бўйича — 46,87.

БУГУН—СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

ДАВЛАТ— БИЗНИНГ ЎЗИМИЗ

БУГУН барча совет халқи мамлакатимиз ҳаётидаги шонли ва қутлуғ саналардан бири—СССР Конституцияси куннни байрам қиладилар. 8 йил муқаддам халқ иродаси билан, унинг манфаатларини кўзлаб қабул қилинган СССР Конституцияси тенгсиз сиёсий-ҳуқуқий ҳужжатдир, унинг ҳар бир сатри инсон ҳақида чексиз ғамхўрлик билан суғорилган.

Конституция кучга кирган дастлабки кунданоқ унинг қондаларига риоя этиш ва амалга ошириш учун ҳамма соҳада аниқ мақсадни кўзлаб иш олиб борилмоқда. Ҳаётимизнинг ҳеч бир қирраси йўққи, унда «Асосий Қонун»имизнинг самарали таъсири сезилмаган бўлсин. Коммунистик партия раҳбарлигида совет халқи иқтисодий ва социал тараққиётнинг янги, юксак марраларига кўтарилганлигини бутун дунё эътироф этмоқда. Кейинги 20 йил давомида бизда аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар икки баравар кўпайди, асосий озиқ-овқатларнинг нархи, тўловларнинг миқдори эса ошмади. Ҳозир Совет Иттифоқида йилига 2 миллиондан ортиқ квартира қурилянти. Уй-жойлар меҳнаткашларга бепул берилиб, квартира ҳақи оила бюджетининг жуда оз қисмини — бор-йўғи 3 процентини ташкил этади.

Партия ва давлатимиз одамларнинг соғлиги, уларнинг маънавий камолоти тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бу борада Совет мамлакати эришган катта ютуқларни конкрет мисоллар ва фактлар аққол кўрсатади. Ҳозир 6 миллионга яқин инженер, 1,5 миллион илмий ходим, 1 миллиондан ортиқ врач бор. Бизда бепул халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш системаси вужудга келтирилган.

Совет Иттифоқи юздан ортиқ халқ ва миллатни бирлаштириб турибди. Жамият турмушининг барча соҳаларида халқлар тенглиги ва дўстлиги принципи қарор топган. 15 иттифоқчи республиканинг бири бўлган жонажон Ўзбекистонимиз қардошлар оиласида тенгларнинг тенги ҳисобланади, у ҳамма иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқлардан баравар фойдаланади. Шу билан бирга республикамиз ўзининг қудратли экономикасини вужудга келтириб, илм-фан, маданият ва маориф соҳасида анча илгарилаб кетган.

Биз ўз ютуқ ва муваффақиятларимизни қайд этиш билан бирга камчилик ва нуқсонларни, заиф томонларимизни ҳам халқдан яширмаймиз. Ана шу камчиликларни бартараф этиш йўллари бизда демократик асосда кенг кўламда ошкора муҳокама қилинади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI, Тошкент область партия комитетининг IV ва ундан кейинги пленумлари ҳамда улар қабул қилган қарорлар буни аққол намойиш этди. Партия кўрсатмалари асосида иқтисодий ва социал ривожланишни жадаллаштириш, халқ турмушини яхшилаш йўлида пайдо бўлган баъзи тўсиқ ва ғовларни олиб ташлашга дадил киришилди. Айрим жойларда социал адолатнинг бузилиш ҳолларига йўл қўйилганлиги, раҳбар кадрларнинг мансабини суистеъмол қилиши, ҳуқуқ-тартибот ва интизомга қатъий риоя этилмаётганлиги кескин қораланди. Қандай юқори лавозимни эгаллаб турганлигидан қатъий назар, айбдор шахсларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрилмоқда.

Социал адолат нормаларига, гражданларнинг демократик ҳуқуқларига, совет қонунларига қатъий риоя этилишига эътибор кучайтирилганлиги ва бу борада кўрилаётган тадбирларни халқ маъқуллаб кутиб олмоқда. Қабул қилинаётган қарорлар ва амалга оширилаётган ишлар Конституцияда белгиланган инсон ҳуқуқларини энг юқори поғонага кўтариш, меҳнаткаш инсон учун, унинг фароғати учун барча қулайликларни яратиб беришга қаратилгандир.

Яқинда ишчи ва колхозчилардан катта группаси ҳукуматнинг олий мукофоти — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Улар орасида тошкентлик Йўлдош Муслимов ҳам бор. Хўш, янги қаҳрамон ким? У энг оддий касб эгаси. ГРЭСда ишлайди, энергоблок машинисти. У ўзининг бутун маҳорати ва иқтидорини севган касбига бағишлаган. Ҳа, бизда ҳар қандай меҳнат кишига шон-шуҳрат ва обрў-эътибор келтиради.

Мамлакатимизда бирон бир ишлаб чиқаришга оид ёки ижтимоий масала йўққи, оддий ишчи, колхозчи, меҳнат коллективининг иштирокисиз ҳал қилинмаган бўлсин.

Меҳнат кишиси ҳамма табақа давлат бошқарув органларида фаол қатнашиб келмоқда. Мисол учун давлатимизнинг энг олий органи — СССР Олий Советини олиб кўрайлик. Ҳозир унинг депутатлари орасида ишчилар 35,2 процентни, колхозчилар 16,1 процентни ташкил этади. Халқ депутатлари маҳаллий Советларига шу йил ўтказилган сайловларда сайланган депутатларнинг 44,5 проценти ишчилар, 24,8 проценти колхозчилардир. Областимизда маҳаллий Советларга жами 12 минг 694 киши сайланган. Улардан 4976 нафари ишчи, 3744 нафари колхозчидир. Маҳаллий Совет депутатларининг ярмидан кўпи — 56,9 проценти партиясизлардир. Шу йил бўлган сайловларда депутатлар составининг салкам 38 проценти янгиланганлиги ҳам меҳнаткашларнинг янгидан-янги вакиллари давлат ишларини бошқаришга жалб этилаётганлигидан далолат беради.

Мамлакатимиз хотин-қизлари ва ёшлари ҳам ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив фаолият кўрсатиб келмоқдалар. Ҳозирги маҳаллий Советлар депутатларининг қарийб ярми хотин-қизлар, учдан бир қисми 30 ёшгача бўлган йигит-қизлар эканлиги фикримизнинг далидир.

Ҳуқуқ бор жойда бурчлар ҳам бор. Шунинг учун бизда меҳнат кишисининг ҳуқуқлари қонун билан гарантияланиб ҳар томонлама ҳимоя қилинса, ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчилар, ахлоқимизга, социалистик жамият талабларига тўғри келмайдиган ҳоллар кескин қораланади.

Социалистик мулкка тежамкорлик билан муносабатда бўлиш, давлат ва жамоат мулкини талон-тарож қилиш ва беҳуда исроф этишларга қарши курашда ҳар бир совет кишисининг гражданлик бурчи намоён бўлади. Ҳар ким ўзининг ана шу бурчини тўла бажариши билан меҳнаткашлар фароғати учун давлат кўпроқ маблағ ажратишга имконият яратилади. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳамма ерда тежамкорлик учун кураш билан совет кишилари социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини кучайтиришга ёрдам қилган бўладилар., СССР Конституциясида қайд этилганидек, «Социалистик тузум социал-иқтисодий ва маданий ривожланиш программалари бажарила борган сари гражданларнинг ҳуқуқларини ва эркинликларини кенгайтиришни, уларнинг турмуш шароитларини узлуксиз яхшилаб боришни таъминлайди».

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

● СОЦИАЛИЗМ ЖАМИЯТИ — ҳар бир кишининг бахт-саодати йўлида ҳамманинг ғамхўрлик қилишини ва ҳамманинг бахт-саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилишини ўз ҳаётининг қонуни қилиб олган жамиятдир. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Конституцияси (Асосий Қонуни)да «КПСС халқ учун яшайди ва халққа хизмат қилади» деб белгилаб қўйилган.

Ҳар бир совет кишисининг ҳар томонлама ғамхўрликлар билан қамраб олинганлиги социал таъминот органлари амалга ошираётган кундалик ишларда ўз аксини топмоқда. Совет давлати гражданларнинг эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондириб бориш мақсадида ижтимоий истеъмол фондларини кўпайтириш ва унинг одилона тақсимланиши тўғрисида ғамхўрлик қиладн.

Ҳозир областда 320 минг киши пенсия ва нафақа олаётир. Социал таъминот учун бир йиллик сарф 148 миллион сўмга етди.

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

● ОБЛАСТЬ социал таъминоти ва унинг қарамоғидаги бўлимлар томонидан оналарга социал хизмат кўрсатиш бўйича анча ишлар қилинди. Шу йилнинг ўзида 10 минг 935 онага давлат нафақаси тайинланди.

3886 нафар кўп болали она СССРнинг орден ва медаллари билан мукофотлашга тақдим этилди. Шулардан 116 аёлга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди.

Областдаги кўп болали оналар бола тарбиясини бевосита ишлаб чиқаришдаги меҳнат билан муваффақиятли қўшиб олиб бормоқдалар. 50 минг 983 нафар ана шундай оналардан 34 минг 500 нафари халқ хўжалигининг турли тармоқларида баракали меҳнат қилишяпти. Уларга қулай иш шароитлари ва имтиёзлар яратиб берилган.

● БУ ЙИЛ ижтимоий ёрдамнинг муҳим тури бўлган ички колхоз социал таъминотини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди. Шу мақсадларда энг кам миқдорда пенсия олаётган 3075 пенсионернинг, жумладан хизмат кўрсатган 316 меҳнат ва уруш ветерани, урушда ҳалок бўлган 187 жангчининг оиласи, 118 ёлғиз яшовчи кишининг яшаш аҳволи қайта кўриб чиқилди.

Шундан сўнг 163 нафар хизмат кўрсатган ветеранга шахсий пенсия тайинланиб, қўшимча тўлов белгиланди. 25 кишига уй-жой қуришда ва ремонт қилишда ёрдам кўрсатилди. 152 кишига даволаниш ва ҳордиқ чиқариш учун санаторий ва дам олиш уйларига йўлланмалар ажратилди. 2520 кишига 40 минг сўмлик моддий-пул ёрдами берилди.

Ҳозир бир аср ва ундан ҳам узоқ умр кўрган 45 нафар пенсионер социал таъминот органларининг ҳар томонлама ғамхўрлигидан баҳраманд бўлиб яшамоқда. Улардан 40 киши колхозларга биркитиб қўйилган бўлиб, хўжалик ҳисобидан шахсий пенсия ва қўшимча нафақа олаётир.

Совет кишилари ўз Ватани эришган ютуқлар билан, шу жумладан мана 50 йилдан кўпроқ вақтдан бери мамлакатда ишсизлар йўқлигидан, меҳнат қилиш ҳуқуқи Конституция билан мустаҳкамлаб қўйилганлиги ва тегишли социал ва иқтисодий тадбирлар системаси билан таъминланганлигидан фахрланадилар.

М. С. ГОРБАЧЕВ.

45-МОДДА. СССР гражданлари илм олиш ҳуқуқига эгадирлар.

БАХТ ЙЎЛИ

МЕҲНАТ қилган элда азиз, дейди халқимиз. Бу иборанинг нақадар ҳаққоний эканлигини бутун ҳаётим давомида чуқур ҳис қилиб келмоқдаман. Советлар жамиятида Ватан равнақи, халқ фаровонлиги йўлидаги ҳалол меҳнат, албатта, рўёбга чиқади. Мен ҳам миллионлаб совет кишилари қатори ўз меҳнатим, СССР Конституциясида белгилаб берилган ҳақ-ҳуқуқларим туфайли бахтимни топдим, эл орасида обрў-эътиборга эга бўлдим.

Кўпгина ҳамқишлоқларим қатори менинг ҳам ёшлигим меҳнат билан ўтган. Оиламиз инқилоб туфайли рўшноликка чиққан юзлаб камбағал оилаларнинг бири эди. Жуда ёшлигимданоқ деҳқончиликка меҳр қўйдим. Эртадан кечгача колхоз далаларида меҳнат қилдим. Кекса деҳқонлардан ерни ишлашни, ризқ-рўзимиз бўлган турли экинларни обитобида парвариш қилиш йўлларини эринмай ўргандим.

Орадан йиллар ўтди. Деҳқончиликда орттирган тажрибам, эришган ютуқларим юксак қадрланиб Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари эгаси бўлдим. Оддий колхозчи-деҳқонга нисбатан бундай ҳурмат, иззат руҳимни кўтариб юборди. Янада жон куйдириб ишлайдиган бўлдим. Бу меҳнатларим ҳам зое кетмади, мени элга танитди. Шундан сўнг юксак ишонч билдириб, 1971 йили биринчи марта район Советига депутат қилиб сайлашди. Ўшандан бери далада ишлаш билан бирга жамоат ишларида ҳам актив қатнашиб келмоқдаман. Ҳозир эса область Советининг депутати сифатида ижроком ва доимий комиссия белгилаётган тадбирларни амалга оширишда иштирок этяпман.

Ҳар сафар область Совети сессияси ёки қурилиш ишлари бўйича доимий комиссия мажлисига борар эканман, у ерда мени депутат қилиб сайлаган округ сайловчилари номидан иштирок этаётганлигимни ҳис қилиб тураман. Чунки мен СССР Конституциясининг 96-моддасида таъкидлангандек, шу сайлов округи аҳолисининг область Советидаги мухтор вакилиман. Уларнинг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олишда, берган наказларини амалга оширишда умумдавлат манфаатлари нуқтаи назаридан иш тутишим зарурлигини тушунаман.

48-МОДДА.

СССР ГРАЖДАНЛАРИ ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ ИШЛАРИНИ БОШҚАРИШДА... ҚАТНАШИШ ҲУҚУҚИГА ЭГАДИРЛАР.

Сессия ва мажлислар давомида ўзим каби ўнлаб халқ вакилларининг давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда, Советларнинг қарорларини амалга оширишни уюштиришда, давлат органлари, корхона, муассаса ва ташкилотлар ишини контроль қилишда чинакамига жон куйдиришларини кўриб, иштиёқим ортади. Биз улар билан Советлар олдида турган муаммолар, уларни тезроқ ҳал этишда ҳалал бераётган нуқсонлар тўғрисида доимо қизғин баҳслашамиз. Ана шундай ишчан тортишувлар давомида муаммоларни осон ҳал этишнинг янги-янги қулай имкониятлари юзага келади.

Халқ депутати жамоат ишларида қатнашиш билан бирга, бевосита ишлаб чиқаришда ташаббус кўрсатиб, шахсий намуна бўлиши, бошқаларни ўз ортидан эргаштириши ҳам керак. Шу боисдан қувонч билан айтишим мумкинки, мен етакчилик қилаётган бригада деҳқонлари давлатга сабзавот ва картошка сотиш бўйича ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари ортиғи билан бажаришга эришдилар. Давлатга беш йиллик планда кўзда тутилган 2030 тонна ўрнига 2567 тонна сабзавот, 250 тонна ўрнига 268 тонна картошка топширилди.

Менинг оилавий шароитим ва турмушим ҳам барча совет хонадонларидаги каби фаровон, тўкин-сочин.

Беш нафар фарзандим бор. Улар ҳам жамиятимизнинг муносиб кишилари бўлиб етишмоқдалар. Икки қизим — Бибихон билан Нодира — педагог, Неъмат — пазанда, Фурқат эса — бинокор. Ўғлим Шуҳрат билан келиним Фотималар менинг изимдан боришиб, деҳқончилик касбини улуғлашмоқда.

Ҳ. ҚОСИМОВА,
Оржоникидзе районидаги Оржоникидзе номли совхознинг 1-бригадаси бошлиғи, область Советининг депутати.

40-МОДДА.
СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига... эгадирлар.

ЖАМИЯТНИНГ АСОСИЙ ЯЧЕЙКАСИ

МЕН — оддий ишчиман. Лекин бизда ҳар бир ишчи касб-коридан, лавозимидан қатъий назар ўз корхонасининг ҳақиқий хўжайинидир. У ўзининг бу ваколатини корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришда меҳнат коллективларига берилган асосий ваколатлар орқали амалга оширади.

Меҳнат коллективлари социалистик жамиятнинг асосий ячейкаси эканлиги СССР Конституциясида таъкидланган. «Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни» эълон қилинганидан сўнг жамият асосий ячейкасининг ваколати янада кенгайди, аниқлик касб этди.

Буни бизнинг заводимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Коллективимизда ўртоқлараро ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам, ҳар бир ишчининг бутун коллектив олдидаги, коллективнинг эса ҳар бир ишчи-хизматчи учун масъулияти, жавобгарлиги принциплари қарор топмоқда. Коллектив аъзоларининг ишлаб чиқариш ва жамоат фаолиятига оид масалаларни ҳал этишдаги иштироки кенгайяпти, таъсири кучайиб боряпти. Муҳими шундаки, оддий ишчидан тортиб етук мутахассис ва раҳбар кадрларгача корхонанинг ютуғидан фахрланиш ва аксинча камчилик ҳамда нуқсонлар хусусида чинакамига куюниш хислатлари тарбияланмоқда.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг бригада (коллектив) пудрат усулига ўтиб ишлаш чоғида меҳнат коллективларининг барча имкониятлари янада тўлароқ намоён бўлишини биз ўз тажрибамизда синовдан ўтказдик. Бу илғор усулда «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» шиори доимий заруратга айланади. Чунки коллектив ҳар бир аъзосининг пировард иш натижасидан моддий манфаатдорлиги баравар ортади, бирор ишчининг дангасалик ёки прогул қилиши, ишга келмай қолиши, брак маҳсулот бериши бутун коллектив даромадига таъсир қилади. Демак, ўз-ўзини назорат қилиш, ички бегараз танқид тўғри изга тушади. Ҳар бир ишчининг даромади умумколлектив меҳнатининг пировард натижасига боғлиқ бўлганлиги учун бригада аъзоларининг меҳнат ғайрати, ташаббускорлиги ортади, умумий иш якунига нисбатан масъулияти кучаяди. Меҳнат ва даромад тақсимоти мувофиқлашади.

Коллектив пудрат усулининг афзалликлари, айниқса, бизнинг бригадамиз шароитида жуда қўл келяпти. Чунки бригадамиз аъзолари тайёрлайдиган деталларнинг тузилиши, ҳажми ҳар хил бўлади, уларнинг кўпи биринчи марта тайёрланади. Агар бу деталлар эрта-индин у ёки бу самолётнинг зарур қисмига айланишини ҳисобга олсак, бригадамизнинг ҳар бир аъзосидан нақадар қунт ва маҳорат билан ишлаш талаб этилиши маълум бўлади. Ишчиларимиз буни яхши тушунишади. Шунинг учун улар бир йўла бир неча касбни пухта ўрганиб олишга ҳаракат қилишади.

Мана шу ҳаракат бригада пудрати усулига йўлакай баъзи бир янгиликлар киритишга сабаб бўлди. Ҳозир бизда ўзаро ёрдам ва ёшларга касб маҳоратини ўргатиш меҳнат иштироки коэффициенти кўрсаткичларидан бири қилиб қўйилган. Бу эса коллектив аъзоларидан ҳар кимнинг ўз ўрнида янада унумлироқ ишлаш, фақат юқори сифатли маҳсулот тайёрлаган ҳолда хомашё ва бошқа ресурсларни тежаш ҳаракатини юзага келтирди. Эндиликда биз ҳар йили икки кун фақат тежалган хомашё ва ресурслар ҳисобига ишлаш имкониятига эга бўлмоқдамиз. Бу ҳам коллектив пудрат усулининг шарофати сифатида бригадамиз аъзоларига ҳам, корхонамизга ҳам салмоқли моддий самара келтиряпти.

Бригадамиз коллективи ҳар ойда 1500 дона турли хил деталь тайёрлаб бермоқда. Бу планда белгиланганидан анча кўп бўлишидан ташқари сифатининг юқори эканлиги билан ҳам ажралиб туради. Бригадада ишни ташкил этишни ҳам, сифатни ҳам, меҳнат интизомини ҳам ўзимиз бошқараётганлигимиз туфайли ана шундай муваффақиятларга эришаяпмиз.

У. МАҲМУДОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлов цехи бригадаси бошлиғи.

41-ВА 42-МОДДАЛАР.
СССР гражданлари дам олиш ва соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эгадирлар.

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

● 1985 ЙИЛНИНГ биринчи ярмида 7900 дан кўпроқ кишига давлат пенсияси, 2226 та колхоз пенсияси, 11 минг 405 та давлат ёрдами белгиланди. Бундан ташқари кам даромадли 12 минг колхозчи оилаларга ва ишламайдиган пенсионерларга қўшимча ёрдам бериладиган бўлди.

Область ижроия комитетининг қарори билан 64 кишига маҳаллий аҳамиятга эга бўлган шахсий пенсия белгиланди. 57 нафар шахсий пенсионернинг олаётган пенсия пули оширилди.

Шунингдек, 3396 нафар колхозчи аёлга ҳомиладорлиги ва туққанлиги учун нафақа пули тўланди. 7497 нафар колхозчи аёлга эса бола тарбиялаётгани учун нафақа пули белгиланди.

● УЛУҒ ВАТАН УРУШИ қатнашчилари ва инвалидларининг яхши яшаб, жамият ҳаётида актив қатнашишлари ҳақида ҳам ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Ҳозир областда 5900 дан зиёд уруш инвалиди ва ҳалок бўлган жангчиларнинг 3122 оиласи турли имтиёзлардан фойдаланмоқда.

207 уруш инвалидига бепул «Запорожец» автомашинаси берилди. 2200 инвалид эса санаторий ва дам олиш уйларида бепул соғлиғини тиклаб қайтди.

2526 уруш ветерани турар-жой учун, 9010 нафари электр энергияси ва 8164 нафари эса газ учун 50 процент ҳақ тўлаш имтиёзидан баҳраманд бўлаяпти.

Бир ташкилотда узлуксиз ишлаб, қарилик пенсиясига чиққан 400 нафар уруш қатнашчиси пенсиясига 20 процент ҳақ қўшилди.

Уруш қатнашчилари ва инвалидларига имтиёзли хизмат кўрсатиш йўлга қўйилган. Ҳозир область шаҳар ва районларидаги 39 та магазин уларни зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб турибди. Бундан ташқари уруш ветерани ва инвалидларидан 722 киши корхона, ташкилот, колхоз ва совхоллар томонидан оталиққа олинган.

ИККИ ХИЛ ДУНЁ-ИККИ ХИЛ ДЕМОКРАТИЯ

ИНСОНПАРВАРЛИК

Демократия. Инсон ҳуқуқлари... Ҳозир буржуа ташвиқотчилари, сиёсий муҳолифларимиз бор овоз билан жар солаётган сўзлар бу. Хўш, капитал мамлакатларда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари қанда-ю, социалистик жамият демократизми, совет кишиларининг ҳуқуқлари ва эркинликлари тўғрисидаги ҳақиқат нимадан иборат?

СССР Конституциясининг 43-моддасида барча гражданлар қариган чоғда, касал бўлиб қолганларида, меҳнат қобилиятини тўла ёки қисман йўқотганларида, шунингдек боқувчисиз қолганларида моддий таъминот олиш ҳуқуқига эга эканликлари баён қилинган. Бизнинг мамлакатимизда пенсия таъминоти ижтимоий истеъмол фондлари ва давлат бюджети ҳисобига амалга оширилади. Бундай пенсиялар тўлашга бўладиган сарфлар йил сайин ортиб бормоқда. Агар 1980 йили улар 33,3 миллиард сўмни ташкил этган бўлса, 1982 йили 42,5 миллиард сўмга етди. Бу мамлакатда пенсионерлар сони ортганлиги, меҳнаткашлар иш ҳақининг ўсганлиги, тўланадиган пенсиялар миқдорининг тобора ортиб бораётганлиги билан боғлангандир. Совет Иттифоқида пенсия ёши жаҳонда энг паст ёшлардан бири қилиб белгиланган: аёллар учун 55 ва эркаклар учун 60 ёшдир. Бунда меҳнат шароити оғир жойларда ишлаган ишчи ва хизматчиларнинг айрим категориялари, кўп болали оналар, уруш инвалидларининг пенсияга 5—10 йил барвақт чиқишларини ҳам ҳисобга олиш керак.

Совет Иттифоқида гражданлар уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгадирлар. Давлат барча оилаларни уй-жой билан таъминлаш, уларнинг турар-жой шароитларини яхшилаш борасида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Бизда квартира ҳақи 1928 йилдан бери ўзгармай бир хилда турипти. Давлат кишиларнинг уй-жой шароитларини яхшилашга сарф бўлаётган қўшимча ҳаражатларни ҳам ўз зиммасига олмоқда. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда 70 процентдан ортиқ турар-жой давлат капитал маблағлари ҳисобига қурилиб, аҳолига бепул берилмоқда. Биргина ўн биринчи беш йилликнинг ўзида умумий майдони 530—540 миллион квадрат метр бўлган уй-жойлар қуриб бериш планлаштирилган. Бу беш йилликда жами 50 миллион кишининг турар-жой шароити яхшиланади.

Мамлакатимизнинг Асосий Қонунида аҳоли соғлиғини сақлаш ҳуқуқига эгалиги таъкидланган. Бу ҳуқуқни эълон қилиб қолинмасдан амалда гарантияланган ҳам. Ҳозир 1 миллиондан ортиқ врач (бутун дунё врачларининг учдан бир қисми) ва 3 миллиондан ортиқ ўрта медицина ходими совет кишиларининг соғлиғини сақлаб турибди. Мамлакатда 26 мингга яқин касалхона ва 36 мингдан ортиқ амбулатория ҳамда поликлиника бор.

СССРда соғлиқни сақлаш ҳуқуқи бу соҳа ходимларининг асосий принципи бўлган — касаллик профилактикаси билан ҳам таъминланади. Унинг асосий мақсади касаллик авж олишининг олдини олишдир. Бу эса инсон саломатлигини қўриқлашда энг муҳим ҳисобланади. Шифокорларимиз олдида яқин вақт ичида бутун аҳолини диспансеризациядан ўтказиш вазифаси турипти. Бу 277,4 миллион совет кишисининг ҳар бири врачларнинг актив назорати остида бўлади, деган сўз.

ИНСОФСИЗЛИК

Капиталистик мамлакатларда меҳнаткашлар пенсия билан таъминланиш ҳуқуқи билан гарантияланмайдилар. Бунинг устига айрим мамлакатлар конституцияларида бундай ҳуқуқ тўғрисидаги қоида умуман йўқ. Бу хусусан АҚШ конституциясига тааллуқлидир.

Пенсиялар тўланадиган фондлар меҳнаткашларнинг бутун меҳнат фаолияти давомида мажбурий бадаллари ҳисобига ҳосил бўладиган фондлардан ажратилади. Бу фондга ёлланма ишчилар ҳар ойга ўз маошларининг катта қисмини ажратадилар. АҚШда бу 5,7 процентни, Англияда — 9, Японияда — 5,3, Бельгияда — 7, ГФРда — 9 процентни ташкил этади.

Шуни айтиш керакки, бу бадаллар миқдори доимо ошиб бормоқда. Чунончи АҚШда 1988 йилга келиб улар иш ҳақининг 6,6 проценти даражасида бўлади. Давлатнинг пенсия фондидаги иштироки эса ниҳоятда оздир. Масалан, ГФРда у 14 процент, Англияда салкам 13 процентдир. Бу мақсадларга маблағлар ажратиш мунтазам қисқариб бормоқда. Масалан, АҚШда 1980 йили инвалидларни пенсия билан таъминлаш маблағи 14 процентга камайди. АҚШ конгресси америкаликларнинг ҳуқуқларини тобора чеклашда Оқ уйга ёрдам бермоқда. Конгрессменлар Рейган илгари сурган иқтисодий проблемаларни «изга солиш» программасини қўллаб-қувватладилар. Бу билан Америка халқининг социал ёрдам олиш ҳуқуқи поймол этилди. Меҳнаткашларнинг кўп йиллик кураши натижасида қўлга киритган ҳамма ютуқлари пучга чиқарилди. Ҳозир 35 миллиондан ортиқ америкалик очлик ва қашшоқликда яшамоқда.

Америка қонуншуносларининг монополиячиларга ён босиш позицияси инсоннинг асосий ҳуқуқи — меҳнат қилиш ҳуқуқига бўлган муносабатда ҳам яққол намоён бўлмоқда. Конгрессда вакил қилинган монополиялар адвокатларининг фикрича, меҳнат бозорида ишсизлик даражаси 5—7 процент бўлса «иш билан тўла таъминланганлик» ҳақида оғиз тўлдириб гапиравериш мумкин эмиш.

Америка қонун чиқарувчиларининг айби билан мамлакатда тенгсизликнинг энг бемаъни кўринишн — хотин-қизлар камситилишини қонунлаштириш мавжуддир. Хотин-қизлардан арзон ишчи кучи сифатида фойдаланувчи монополиялар сира ён бергилари келмаяпти.

Ғарб мамлакатларининг конституцияларида меҳнаткашларнинг дам олиш ҳуқуқини, гарантияловчи моддани тополмайсиз. Шунинг учун ҳам бу мамлакатларда санаторийларнинг ўзи умуман йўқ. Агар киши бетоб бўлиб қолса катта маблағ ҳисобига касалхонадагина даволаниши мумкин. Дам олиш ва айни чоғда саломатлигини мустаҳкамлаш учун капиталистик мамлакатлардаги оддий кишилар орзу ҳам қилолмайдилар.

1981—1984 йилларда квартира ҳақи Буюк Британияда 48 процентга, АҚШда 30 процентга, ГФРда 20 процентга ортди.

ГФРда 2 миллион киши баракларда яшайди, 100 минг киши уйсиз ҳисобланади, биргина Нью-Иоркнинг ўзида 60 мингдан ортиқ аҳоли бошпанасиздир. Япония пойтахтида 90 процент аҳоли ўй-жой шароитини яхшилашга муҳтож. Расмий маълумотларга қараганда Италияда ўтган йил охирида уйсизлар 500 минг кишини ташкил этган эди.

ОМАД ЁР БЎЛСИН, «СОҲИБКОР»

Иккинчи лига командалари ўртасидаги СССР 48-чемпионатида қатнашаётган «Соҳибкор» футболчилари 32-турда Фарғонанинг «Нефтяник» коллективини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратгач, муддатидан илгари зона ғолиби бўлдилар. Гарчанд, чемпионатнинг тугашига ҳали 4 тур қолган бўлса-да, лекин рақибларда «Соҳибкор»га етиб олиш умиди ҳам, амалий имконияти ҳам қолмади. Сўнгги ғалабадан сўнг Тошкент области вакиллари 50 очко тўплаб, қадамба-қадам келаётган командалар—иккинчи ўриндаги «Нефтяник»дан 11 очкога, учинчи ўринни эгаллаб турган «Зарафшон»дан эса 12 очкога илгарилаб кетдилар.

«Соҳибкор» ўйинларини мунтазам кузатиб борган футбол мухлислари спортчиларимизнинг маҳорати турдан турга шаклланиб борганлигини сезганликлари аниқ. Шунинг учун ҳам команда ўйинларига қизиқиш тобора ортиб борди. «Соҳибкор» ўз майдонида — Тошкент область У. Юсупов номли аграр саноат бирлашмаси стадионида учрашув ўтказганда трибуналарда бўш ўрин қолмаслиги бунинг исботидир. Футболчиларимиз 28 ўйиндан 23 тасида ғалабага эришдилар, тўрт учрашув дуранг натижа билан якунланди, бир марта (Самарқанднинг «Динамо» командасидан) мағлубиятга учрадилар.

Бугун эса барча футбол мухлислари ўз командаларига «Омад ёр бўлсин, «Соҳибкор!» дея команданинг ғолибона ҳаракати охиргача етказилишига умид боғламоқдалар. Маълумки, бу йилги Низомга кўра иккинчи лиганинг 9 зонасида биринчи ўринни эгаллаган команда биринчи лигага ўтиш учун куч синашиши керак. Лекин бу 9 ғолиб турнирига биринчи лиганинг учта аутсайдери ҳам қўшилади. Ана шу 12 команда учта группачага бўлиниб, ўтиш турнирини ўтказадилар.

Куни кеча командалар учун қура ташланди. Шунга кўра «Соҳибкор» биринчи лигада 22-ўринни, РСФСР чемпионатининг учинчи зонасида биринчи ўринни ва Украина чемпионатининг олтинчи зонасида биринчи ўринни эгаллайдиган командалар билан учрашиши маълум бўлди.

Ўйин кунлари ҳам тайин: «Соҳибкор» биринчи ўйинни 2 ноябрда ўз майдонида Украина зонаси ғолиби билан, 5 ноябрда сафарда РСФСР зонаси ғолиби билан, 8 ноябрда ўз майдонида биринчи лигада 22-ўринни эгаллаган команда билан, 11 ноябрда ўз майдонида РСФСР зонаси ғолиби, 14 ноябрда сафарда биринчи лигада 22-ўринни эгаллаган футболчилар ва ниҳоят 17 ноябрда сафарда Украина зонаси ғолиби билан куч синашади.

Ўтиш ўйинларининг якунларига кўра ўз группасида энг кўп очко тўплаган команда келаси йили биринчи лигада иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

М. МИРАЛИМОВ.

7 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН ВАЗИЯТ

	Ў	Ю	Д	М	Т	О
«Соҳибкор»	28	23	4	1	58—19	50
«Нефтяник»	28	17	5	6	57—28	39
«Зарафшон»	29	17	4	8	47—28	38
«Динамо»	29	15	6	8	44—25	36
«Хоразм»	28	12	9	7	32—22	33
«Шаҳрихончи»	28	14	2	12	42—33	30
«Косонсойчи»	30	13	4	13	46—45	30
«Целинник»	28	11	5	12	35—48	27
«Автомобилист»	28	10	5	13	25—32	25
«Янгиер»	28	9	6	13	29—43	24
«Геолог»	28	9	6	13	31—51	24
«Хива»	29	10	3	16	26—39	23
«Хўжанд»	28	9	3	16	35—52	21
«Олой»	28	8	5	15	39—40	21
«Сурхон»	28	8	5	15	32—38	21
«Олга»	28	6	8	14	28—36	20
«Наримоновчи»	29	6	8	15	27—54	20

Суратда: «Соҳибкор» командаси. Л. Гусеннов фотоси.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ТИНЧЛИК ВА КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

М. С. Горбачевнинг Франция парламенти аъзолари билан учрашув вақтида сўзлаган нутқида ўртага қўйилган СССРнинг янги жуда катта тинчлик ташаббуслари жаҳон жамоатчилиги ва матбуотининг диққат марказида турибди. Турли мамлакатларнинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, матбуоти М. С. Горбачевнинг парламент аъзолари билан учрашувда, Елисей саройида, Париж мэрияси-даги расмий зиёфатда сўзлаган нутқини эълон қилиб ва шарҳлаб қуйидагиларни ёзадилар:

СССР уруш ва тинчлик хусусидаги энг муҳим проблемаларга чинакам тинчликсеварлик руҳида, конструктив ёндашаётганлигини намойиш қилмоқда, совет таклифлари эса қуролланиш пойгасининг «жаҳанням поезди»ни қандай қилиб тўхтатиб қолишнинг, қуролярогларни қисқартира бошлашнинг, қуролланиш пойгаси космоса олиб чиқилишига йўл қўймасликнинг, инсоният боши узра пайдо бўлган уруш хавфини олдини олишнинг реал йўлини кўрсатиб бермоқда.

Совет—Франция музокаралари конструктив амалий вазиятда ўтаётганлиги таъкидланади.

М. С. Горбачевнинг визити — Франция матбуотининг бош мавзуидир. Ҳукмрон социалистик партияга яқин бўлган «Матэн» газетаси Совет Иттифоқининг янги таклифлари катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб, АҚШ маъмурияти бу таклифларни диққат билан ўрганиб чиқиши зарурлиги тўғрисида ёзади. «М. С. Горбачевнинг визити аввал бошданоқ катта халқаро аҳамият касб этди, — деб ёзади «Юманите» газетаси. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртага қўйган ва қуролсизланишга, қитъа мамлакатларини Европа проблемаларини бартараф этишда янада активроқ қатнаштиришга, иккала мамлакатнинг баҳамжиҳат сиёсий ҳаракати янада жадалроқ бўлишига қаратилган янги совет таклифлари ҳам буни тасдиқлади».

Жаҳонда ва Европада ядро қуролларини анча қисқартиришга қаратилган муҳим таклифлар комплекси ўртага қўйилди. Совет Иттифоқи Европада космик ва стратегик қуроллар проблемаси билан бевосита боғлиқ бўлмаган ҳолда Европада ўртача олисликдаги ядро воситаларини тезроқ ўзаро қисқартириш тўғрисида алоҳида битим тузишга киришишга тайёр эканлигини маълум қилди. Умуман, СССРнинг Европа зонасидаги ўртача олисликка учириладиган ракеталар сони эндиликда бундан 10 ва ҳатто 15 йил олдингига қараганда анча камдир. СССР билан АҚШнинг бир-бирларининг территориясига бориб етадиган ядро қуролларини қисқартириш проблемасига келганда, Москва таклиф этганидек, бундай ядро қуролларини анча қисқартиришга оид проблемани ҳал этиш космос ҳарбийлаштирилишини тақиқлаш тўғрисидаги масала билан боғлиқдир.

«Совет Иттифоқи, деб уқтиради» **«Либерасьон»** газетаси, — Ғарбий Европа мамлакатлари уруш ва тинчлик ва оид энг муҳим масалалар юзасидан масъулиятли позицияни эгаллаб, мустақиллик кўрсатишга интилмоқдалар. **«ЭКО»** газетасининг ёзишича, М. С. Горбачевнинг СССР билан АҚШ зарбдор космик қуролларни тўла тақиқлаши ва бир-бирларининг территориясига бориб етадиган ядро қуролларини ҳақиқатдан ҳам тубдан, 50 процент қисқартириши тўғрисидаги таклифи Ғарбий Европа мамлакатларининг сиёсий арбоблари учун диққатга сазовор таклифдир.

Олий даражадаги Совет—Франция музокаралари, СССРнинг янги кенг кўламдаги ташаббусларини Америка оммавий ахборот воситалари кенг ёритмоқда. Президент Р. Рейган ва унинг яқин ёрдамчилари, деб уқтиради **Эн-Би-Си** телекомпанияси, СССРнинг ташқи сиёсат соҳасидаги ташаббуслари сиёсат ва жамоат доираларига таъсир кўрсатишидан қўрқ ташвишланмоқдалар. Совет раҳбари қурол-яроғлар устидан контроль ўрнатиш масалаларига бағишланган музокаларда СССРнинг сиёсатини янгича талқинда баён этди. Совет Иттифоқи бир-бирларининг территориясига бориб етадиган ядро қуролларини ўзаро эллик процент қисқартиришни ва иккала томон зарбдор космик қуролларни тўла таъқиқлашини таклиф этмоқда.

(ТАСС).

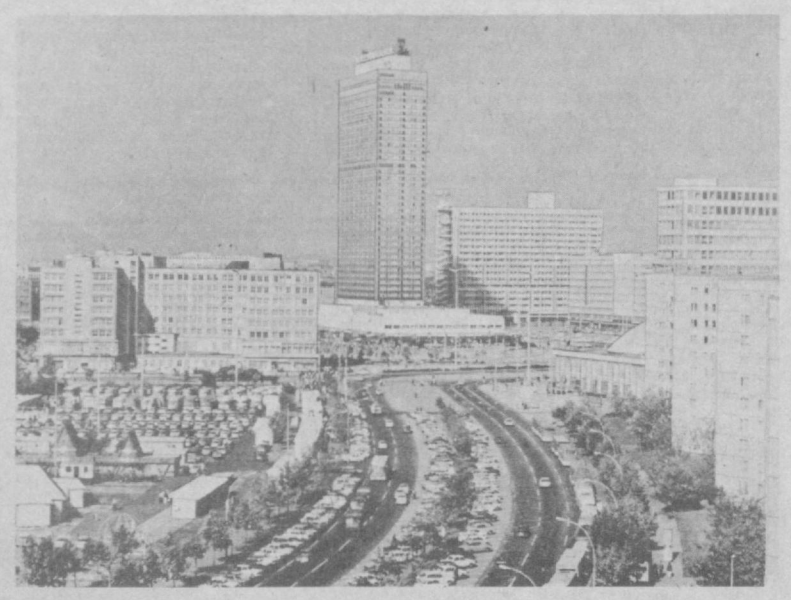

7 ОКТЯБРЬ —ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН КУН

Бундан 36 йил муқаддам биринчи немис ишчи ва деҳқонлари давлати — Германия Демократик Республикаси ташкил этилган эди. Халқ ҳокимияти йилларида республикада экономика, фан-техника, маданиятни ривожлантиришда улкан муваффақиятларга эришилди.

ГДР ва Совет Иттифоқи ўртасида ўзаро фойдали, нақтисодий ҳамкорлик йилдан-йилга кенгайиб бормоқда.

Суратда: ГДР пойтахти Берлин марказий кўчаларидан бири — Александерплац майдони.

ТАСС фотохроникаси.

ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон президенти Заил Сингх Кохимадаги ҳарбий хизматчиларга мурожаат этиб, Ҳиндистон тинчлик тарафдори эканини, аммо ўз хавфсизлигига солинадиган ҳар қандай таҳликани даф қилишга тайёрлигини айтди. Президент Покистон Американинг энг янги қуролларидан кўплаб сотиб олаётганини уқтириб, Ҳиндистон ўзининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун зарур чораларни кўрмоқда, деб таъкидлади.

Чет эллардан актив мадад олиб, мамлакатда ҳаракат қилаётган сепаратчилар республиканинг бирлиги ва территориал бутунлигини қўпоришга ҳеч қачон муваффақ бўла олмайдилар, деб таъкидлади шунингдек Ҳиндистон давлатининг бошлиғи.

(ТАСС, 6 октябрь).

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 9 октябрда чиқади).

Редактор Н. НАСИМОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

7—13 ОКТЯБРЬ

ДУШАНБА, 7. X

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Усмирлар ижоди».
10.00 «Бугун — СССР Конституцияси куни».
10.30 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари.
11.00 Болалар учун фильм.
12.15 Енгил атлетика бўйича жаҳон кубоги.
13.00 «Аслида қаердан бошланар Ватан». РСФСР халқ артисти А. Покровский иштирокида фильм-концерт.
14.10 Волейбол бўйича Европа чемпионати.
14.40 Мультфильм.
15.00 Ҳужжатли фильм премьераси.
15.25 Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.
17.45 «Цирк майдонида».
18.30 «Саёҳатчилар клуби».
19.30 «Москва». Киноэтюд.
19.40. Мультфильмлар.
20.00 «Ҳаёт билан ҳамдам». Бадиий фильм.
21.30 «Время».
22.05 СССР Конституцияси кунига бағишланган санъат усталарининг концерти.
23.55 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 «Москва». Киношарҳ.
9.30 Ритмик гимнастика.
10.00 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар».
10.35 Телефильм премьераси.
11.05 Рус халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.35 «Дам олиш куни». Халқ ҳўжалиги ютуқлари виставкаси парклари ҳақида телефильм.
11.45 Концерт.
12.10 О. Сулейменов. «Замин, инсонга таъзим эт!» Поэма.
12.45 Бадиий фильм.
14.05 Телевикторина.
15.30 С. Михалков. «Акс садо». Совет Армияси Марказий академик театрининг фильм-спектакли.
17.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Химик» 3-давр.
18.15 М. Шолохов. «Очилган қўриқ».
19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Қайрат» —«Спартак». 2-тайм.
19.50 Фильм-концерт.
20.30 Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 От спорти бўйича халқаро мусобақалар.
21.30 «Время».
22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев)—АСК.
23.45 «Днепр» — «Арарат». 2-тайм.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Эртак кетидан эртак.
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 СССР Конституцияси кунига. Ҳужжатли фильм.
8.30 «Ахборот».
9.00 Москва. «Время».
9.40 Бадиий фильм.
10.55 «Ёш сеҳргарлар».
11.45 Фильм-концерт.
12.15 Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Болалар учун мультфильмлар программаси.
18.50 Болалар учун адабий-музикали композиция.
19.30 «Ахборот». (рус.).
19.50 Халқаро аҳвол кундалиги.
20.05 Бугун — СССР Конституцияси куни. «Бахтимиз қомуси».
20.30 «Ахборот».
20.55 Адабий театр. М. Мирзаев. «Пахтазор юлдузи».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Бахт, иқбол таронаси».
23.05 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.50 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Телевизион бадиий фильм (рус.).
19.15 «Дўстлик тароналари».
19.50 Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
20.00 Бадиий фильм.
21.30 МТ II.

СЕШАНБА, 8. X

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Бадиий фильм.
11.10 Фильм-концерт.
11.40 Телефильмлар.
12.15 ва 15.00 Янгиликлар.
15.20 Телефильмлар.
16.10 Халқ чолғу оркестри ижросида концерт.
16.50 «Онамларнинг мактаби».
17.20 Р. Яхин қўшиқлари ва романслари.
17.50 «Горнчилар, қаердасиз!».
18.20 «Халқ куйлари».
18.35 Фильм-концерт премьераси.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультфильм.
19.40 Алкоголизмнинг зарари ҳақида илмий-оммабоп фильм.
19.50 «Фан ва турмуш».
20.20 «Агар соғлом бўлай десанг». Академик Н. М. Амосов билан суҳбатлар. 3-кўрсатув.
20.35 Телевизион бадиий фильм премьераси. «Бешафқат фронт» серияси-дан (ГДР).
21.30 «Время».
22.00 «Телевидение фондидан». Давид Ойстрах.
23.15 Футбол шарҳи.
23.40 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 Телефильм.
9.35,10.35 Табиатшунослик. 2-синф.
9.55 Илмий-оммабоп фильм.
10.05, 13.25 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.55 Вс. Вишневский —коммунист ёзувчи.
11.45, 12.40 Ботаника. 5-синф.
12.05 «Шахмат мактаби».
13.00 Физика. 7-синф.
13.55 «Тарих саҳифалари». Карл Маркс ва ҳозирги давр.
14.40 «Кимнингки дилида қўшиқ бўлса...». Композитор И. О. Дунаевский.
15.40 И. С. Тургенев. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.
16.25 ва 18.30 Янгиликлар.
18.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 Телефильм.
21.00 «Музикали киоск».
21.30 «Время».
22.00 «Саргузашт фильмлари экрани».

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Мультфильм.
8.00 «Пионер телетайпи».
8.10 «Тонгги тароналар».
8.20 «Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.30 «Ахборот».
18.00 Янгиликлар.
18.15 Қўғирчоқ фильм.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. (рус.).
19.00 «Ишга туширилаётган объектлар — сафга!». «Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги хлора-магний дефолианти комплекси» (рус.).
19.30 «Аҳборот» (рус.).
19.50 «Совет Ўзбекистони санъати» журнали — бизнинг меҳмонимиз».
20.15 Телефильм.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Опера театри солистлари». А. Эргашев — ЎзССРда хизмат кўрсатган артист. Самарқанд Давлат опера ва балет театри.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Хирмонингизга барака».
23.00 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.30 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Қизиқувчилар экрани» (рус.).
18.40 Телефильм.
19.00 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари.
19.30 Болалар учун концерт.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Ҳужжатли фильм.
20.50 Эстетика асослари. (рус.).
21.30 МТ II.

ЧОРШАНБА, 9. X

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Футбол шарҳи.
10.05 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
10.15 «Саёҳатчилар клуби».
11.00 Телевизион бадиий фильм.
12.10 ва 15.00 Янгиликлар.
15.20 Ҳужжатли фильмлар.
15.55 «Созанданинг портрети».
16.25 «Сенинг ленинча кутубхонанг». В. И. Ленин. «Материализм ва эмпириокритизм». 2-кўрсатув.
16.55 Телефильм премьераси.
17.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.30 К. Сен-Санс. Фортепиано ва оркестр ижроси учун 2-концерт.
19.00 «Расмларда қуёш акси бор».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
19.40 «Агар соғлом бўлай десанг».
19.55 «Дунё ва ёшлар».
20.30 Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 Балет артистларининг концерти.
22.30 «Сиз бунга қодирсиз».
23.15 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 Телефильм.
9.35 Музика. П. И. Чайковский.
10.35 ва 13.30 Немис тили 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Астрономия.
11.35 ва 12.40 Н. В. Гоголь. «Тарас Бульба». 6-синф.
12.05 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
13.10 Табиатшунослик. 3-синф.
14.00 Илмий-оммабоп фильм.
14.10 «Совет тасвирий санъати». С. Коненков.
15.00 А. М. Горький драматургияси.
16.00 «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси». 2-кўрсатув.
16.30 ва 18.30 Янгиликлар.
18.45 Телефильм.
18.55 Бадиий фильм.
20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 Тўпли хоккей бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви.
22.45 «Любовь Казарновская куйлайди».

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Мультфильм.
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 Ишчи ёшлар учун. «Беш йиллик оҳангида».
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 Фильм-концерт.
18.45 Халқаро аҳвол кундалиги.
19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Гурия» (Ланчхути). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот» (рус.).
20.50 «Ахборот».
21.15 Кичик концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 ЧССР экономикаси ва техникаси кунлари.
22.30 «Саҳна санъати усталари».
23.30 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.35 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Телефильм.
18.40 «Қувноқ стартлар».
19.30 Балет кечаси.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Эстетика асослари.
21.00 «Китоб дўстлари». (рус.).
21.30 МТ II.

ПАЙШАНБА, 10. X

9.00 «Время».
9.40 Бадиий фильм.
11.05 Мультфильмлар.
11.35 Телевизион бадиий фильм.
12.35 ва 15.00 Янгиликлар.
15.20 Телефильм премьераси.
16.10 КХДР бадиий коллективларининг чиқиши.
16.40 «Истеъдод».
17.10 Литва ССРда хизмат кўрсатган коллектив, «Нямунас» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
17.40 «Қувноқ стартлар».
18.25 Арфа квартети чалади.
18.45 «Миллионлар ленинча университети».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Духовой оркестрлар чалади.
19.50 Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Дания — Швейцария терма командалари. 2-тайм. Данияндан олиб кўрсатилади.
20.35 Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 «Баттол жангдан ғолиб чиқиш учун».
22.45 СССР халқ артисти Е. Нестеренко ҳамда МТ ва БР рус халқ чолғулари академик оркестрининг концерти.
23.20 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 Телефильм.
9.35 ва 10.40 М. Ю. Лермонтов. «Савдогар Калашников ҳақида қўшиқ». 7-синф.
10.00 Илмий-оммабоп фильм.
10.10 ва 13.05 Испан тили.
11.05 «Чет эл тасвирий санъати.
11.35 В. А. Жуковский.
12.35 «Фан ва турмуш».
13.35 Илмий-оммабоп фильм.
13.35 «Қриница» Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қаҳрамон она К. И. Михнюк ҳақида телеочерк.
14.40 Бадиий фильм, субтитр билан.
16.10 ва 18.30 Янгиликлар.
18.50 «Қишлоқ янгиликлари».
19.50 Реклама.
19.55 Музикали кўрсатув.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 Ритмик гимнастика.
21.20 Илмий-оммабоп фильм.
21.30 «Время».
22.05 Телевизион бадиий фильм.
23.15 Телефильм премьераси. (Тошкент).
23.30 Баскетбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги. Эрканлар. 1/16 финал. «Жальгирис» (Каунас) — «Слофнафт» (Братислава). Каунасдан олиб кўрсатилади.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 Студент ёшлар учун.
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.20 Болалар учун.
19.00 «Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Республика шоли-поя-ларида».
20.10 Ҳужжатли фильм. («Ўзбекистон»).
20.30 «Ахборот».
20.55 Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Бахт».
23.10 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.15 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
18.40 Мультфильм.
18.50 Болалар учун. «Бойчечак».
19.20 Реклама.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Бадиий фильм. («Ўзбекфильм»).
21.30 МТ II.

ЖУМА, 11. X

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
9.55 Телевизион бадиий фильм.
11.05 XVIII аср рус вокал лирикаси.
11.35 Телевизион бадиий фильм.
12.30 Телефильмлар.
13.00 ва 15.00 Янгиликлар.
15.10 Телефильм.
15.45 Ф. Лист. Венгерча 6-рапсодия.
15.55 «Испания бўйлаб». Киноочерк.
16.20 «Рус тили».
16.50 «Бу фантастик олам».
18.25 «Ҳамдўстлик». Тележурнал.
18.55 «Қувноқ нотачалар».
19.10 «Дунё воқеалари».
19.25 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
19.40 Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати. Испаниядай олиб кўрсатилади.
20.25 Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.00 «Балли, қизлар!». Краснодар ўлкаси қишлоқ хўжалик ходимлари— чорвадорларининг конкурси.
23.40 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 Телефильм.
9.35 ва 10.40 Тарих. 4-синф.
10.00 ва 14.10 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.30 «Янги техника буюмлари. Вакуумли виключателлар».
11.05 «Табиатшунослик» кўрсатувининг почтаси.
11.35 ва 12.40 Тарих. 7-синф.
12.05 Я. Смеляков поэзияси.
13.10 Умумий биология. 9-синф.
13.40 География.
14.40 Жамиятшунослик.
15.10 «Пўлат шундай тобланди». (Н. Островский ҳаёти ва ижоди саҳифалари).
15.55 «Электроника ва биз».
16.25 ва 18.30 Янгиликлар.
18.45 Телефильм.
19.05 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали. «Мақом» (Сурия).
19.30 «Саёҳатчилар клуби».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Социалистик экономикани бошқариш».
21.30 «Время».
22.00 Ҳужжатли фильм.
23.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» — «Динамо» (Москва). «Химик — «Спартак». Йўналма.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом кичкинтойлар!».
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 «Илғор тажриба—ҳаммага».
8.20 Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади.
18.40 «Капитал маблағлардан самарали фойдаланайлик».
19.10 «Чорвачилик— зарбдор фронт».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап?».
20.05 «Инсон ва қонун» программаси почтасидан.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эстрада концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Ғозувчилар— пахтакорларга».
23.15 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.30 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Телефильм.
18.35 Бадиий фильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Рус операларидан саҳналар.
21.00 «Дала шийпони—идеологик ишлар марказиз».
21.30 МТ II.

ШАНБА, 12. X

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Ленинград шаҳри фольклор ансамбли куйлайди.
10.00 «Винея кўрфазининг дурдонаси». Киноочерк.
10.30 «Товарлар, хизмат кўрсатиш тармоқлари, реклама».
11.00 Ички ишлар министрлиги духовой оркестрларининг концерти.
11.45 Телевизион бадиий фильм.
12.50 Тасвирий санъат.
13.20 Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати. Испаниядан олиб кўрсатилади.
14.15 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали.
14.35 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
15.05 «Дунё воқеалари».
15.20 «Ёзувчи ва замон».
16.20 Болалар учун фильм.
18.30 «Ҳайвонот оламида».
19.30 Телефильм.
19.40 Мультфильмлар.
20.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари кунига бағишланган концерт.
21.30 «Время».
22.05 Бадиий фильм.
23.30 «Эль—кандил» фольклор ансамблининг чиқиши (Испания).
00.05 Янгиликлар.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
9.30 Телефильмлар.
10.00 «Тонгги почта».
10.30 Городки спорти бўйича СССР чемпионати.
11.00 «Ҳужжатли экран».
12.00 «Свята» Белоруссия халқ куйлари ансамблининг концерти.
13.00 «Сиз яратган боғ».
13.30 Концерт.
14.00 Қозоғистон телевидениеси-нинг программаси.
15.00 Киноконцерт.
15.45 «Стадион ҳамма учун».
16.15 Телефильм премьераси.
16.45 «Сеҳрли ўқчи». К. Веберинг романтик операси.
19.45 Ҳужжатли фильмлар.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Здоровье».
21.30 «Время».
22.05 СССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрида Ўзеир Гаджибеков туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган концерт.
23.35 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК—АСК. 3-давр.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Мультфильм.
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 Врач маслаҳати.
8.20 Қишлоқ ёшлари учун. «Инсон меҳнати билан улуғ».
8.30 «Ахборот».
8.55 Ҳужжатли кино экрани».
9.40 Бадиий фильм.
10.55 «Ҳовлимиздаги стадион» (рус.).
11.25 Иван Рачада. «Маршал Жуков». Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
13.40 «Замандас». (қозоқ тилида).

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Қўғирчоқ фильмлар.
18.40 «Мўъжизалар оламига саёҳат (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Илҳом».
20.30 «Ахборот».
20.55 «Куйла, дилкаш дуторим».
21.30 Москва. «Время».
22.05 Кинокўрсатув.
23.15 Кўрсатувлар программаси.

ЯКШАНБА, 13.X

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ КУНИ

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
9.55 Телефильм.
10.15 «Спортлото»нинг 41-тиражи.
10.25 «Будильник».
10.55 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
11.55 «Здоровье».
12.40 «Тонгги почта».
13.10 «Қишлоқ янгиликлари».
14.10 «Музикали киоск».
14.40 Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати.
15.25 Совет қўшиқларидан концерт.
15.45 «Саёҳатчилар клуби».
16.45 Мультфильмлар.
17.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
17.30 П. И. Чайковскийнинг барча симфониялари. 5-симфония.
18.35 «Халқаро панорама».
19.20 Мультфильм.
19.30 «Чин қалбдан». Кострома области қишлоқ меҳнаткашлари билан учрашув.
21.30 «Время».
22.05 Телефильм.
22.20 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Жальгирис». 2-тайм.
23.05 «Фавқулодда рейс». «Владивосток» музёрларидаги махсус антарктик экспедиция ҳақида.
23.35 Фильм-концерт премьераси. Бисер Киров куйлайди.
00.05 Янгиликлар.

МТ II

9.00 «Заряднкага сафланинг!».
9.15 «Расмларда қуёш акси бор».
9.30 Ритмик гимнастика.
10.00 «Рус тили».
10.30 Телефильмлар.
11.00 Социалистик мамлакатлар бадиий коллективларининг концерти.
12.05 Болалар учун фильм.
13.20 Эркин кураш бўйича жаҳон чемпионати.
14.05 Омск телестудиясининг программаси.
15.05 Мультфильмлар.
15.25 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
15.55 Фильм-концерт.
16.50 Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
18.00 «Дунё ва ёшлар».
18.35 «Машҳур совет композиторлари — Ленин мукофотининг лауреатлари». Т. Хренников.
19.25 «Қуёш ва ўрмонлар водийси». Телефильм.
19.35 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали. «Фиеста ороллари» (Филиппин).
19.55 «Дўстлик ҳақида сўз». СССР билан Яман Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги ҳамкорлик ҳақида ҳужжатли фильм премьераси.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 К. Бустоманте куйлайди.
21.20 Телефильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 Бадиий фильм.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Тонгги тароналар».
8.00 Врач маслаҳати.
8.10 Ижодкор ёшлар учун. «Истеъдод».
8.30 «Ахборот».
8.55 Ҳужжатли фильм.
9.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Биргаликда куйлаймиз».
10.05 «Травканинг саргузаштлари». Бадиий фильм.
11.15 «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун» (рус.).
11.45 «Ўзбекистон спорти».
12.15 «Светофор».
13.15 Бадиий фильм (рус.).
14.50 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Болалар учун.
18.35 Қўғирчоқ фильм.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Мультипанорама».
20.30 «Ахборот».
20.55 Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Қишлоқ хўжалик ходимлари кунига бағишланган кўрсатув ва концерт.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Р. 06065. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. ИНДЕКС: 64664. А. 1799. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12